

PROCEDURY PATENTOWE

OCHRONA WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ

Wrocław, 2010

Realizacja: **Informatyczne Centrum Szkoleniowe CompLearn, CompSecur sp. z o.o.** w partnerstwie z krajową siecią naukową **KBN LFPII o. Wrocław**
Instytucja wdrażająca: **Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego**
Instytucja certyfikująca: **Europejski Instytut Certyfikacji Informatycznej EITCI, Bruksela**

Patronat merytoryczny: **Bank Zachodni WBK S.A.**
Patronat medialny: **dlaStudenta.pl**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Sekretariat Internetowego Centrum Przedsiębiorczości Akademickiej

Czynny od poniedziałku do piątku, w godzinach od 13:00 do 17:00

ul. Piłsudskiego 74, pok. 309

50-020 Wrocław

Tel: 0 71 722 5968

Fax: 0 71 722 8039

Infolinia: 0 801 011 647

E-mail: info@icpa.pl

Wrocław, 2010

Realizacja: **Informatyczne Centrum Szkoleniowe CompLearn, CompSecur sp. z o.o.** w partnerstwie z krajową siecią naukową **KBN LFPII o. Wrocław**

Instytucja wdrażająca: **Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego**

Instytucja certyfikująca: **Europejski Instytut Certyfikacji Informatycznej EITCI, Bruksela**

Patronat merytoryczny: **Bank Zachodni WBK S.A.**

Patronat medialny: **dlaStudenta.pl**

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	4
2. Urząd Patentowy RP	4
2.1. E-URZĄD.....	5
2.2. Serwer publikacji	6
2.3. BAZY DANYCH (POLSKIE I MIĘDZYNARODOWE)	7
3. Wynalazki I wzory użytkowe.....	10
3.1. Krajowe zgłoszenia patentowe i wzorów użytkowych.....	10
3.2. Procedury służące uzyskiwaniu ochrony patentowej zagranicą	14
3.2.1. Europejskie zgłoszenia patentowe	15
3.2.2. Międzynarodowe zgłoszenia PCT	20
4. Wzory przemysłowe	22
4.1. Krajowa procedura przyznania prawa ochronnego na wzór przemysłowy	22
4.2. OCHRONA WZORÓW PRZEMYSŁOWYCH ZA GRANICĄ	25
5. Znaki towarowe	26
5.1. Polskie zgłoszenia znaków towarowych	26
5.2. Znaki towarowe w Unii Europejskiej.....	29
6. Roszczenia z tytułu naruszenia patentu.....	32
7. Dotacje unijne na ochronę patentową w działaniu 5.4.1. PO IG	34
8. Ośrodki informacji patentowej w Polsce	35
9. Przydatne łącza	36
9.1. Instytucje patentowe	36
9.2. Wybrane urzędy patentowe na świecie	36
9.3. Inne serwisy informacji patentowej.....	37
10. Literatura uzupełniająca	37
11. Słownik terminologii w zakresie ochrony patentowej.....	38
12. Konwencje i organizacje międzynarodowe	41

Wrocław, 2010

Realizacja: Informatyczne Centrum Szkoleniowe CompLearn, CompSecur sp. z o.o. w partnerstwie z krajową siecią naukową KBN LFPII o. Wrocław

Instytucja wdrażająca: **Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego**

Instytucja certyfikująca: **Europejski Instytut Certyfikacji Informatycznej EITCI, Bruksela**

Patronat merytoryczny: **Bank Zachodni WBK S.A.**

Patronat medialny: **dlaStudenta.pl**

1. WPROWADZENIE

Możliwość uzyskania patentu lub ochrony patentowej jest zdecydowanie ważnym elementem gospodarki opartej na wiedzy. Po pierwsze, chroni przed nieuczciwą konkurencją i utratą korzyści finansowych bądź niematerialnych. Oprócz tego, jest procesem, który zabezpiecza twórcę i inwestora przed szkodliwym działaniem osób trzecich, które chcą korzystać z cudzego wysiłku, a przez to przyczyniają się do destabilizacji rynku. Jednak czy wszyscy przedsiębiorcy bądź wynalazcy mają świadomość w jaki sposób przebiegają procedury rejestracyjne i zgłoszeniowe uwzględniając dany zasięg terytorialny?

Niniejsze opracowanie podejmuje temat proceduralno-formalnych procesów zgłoszeń patentowych na poziomie krajowym i europejskim. Jest zbiorem praktycznych informacji dotyczących Urzędu Patentowego RP, procedur zgłoszeniowych wynalazków i wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych oraz znaków towarowych.

Z konieczności, opracowanie to występuje w skróconej formie i nie wyczerpuje w każdym stopniu tak kompleksowego pojęcia, jakim jest przyznanie patentu, jest jednak bazą wiedzy, która zakreśla procedury oraz wskazuje, gdzie szukać precyzyjnych informacji, a także odwołuje do lektury na dany temat. Opracowanie to należy potraktować jako rodzaj przewodnika, który sygnalizuje ramy procedur, uproszczone definicje oraz możliwości uzyskania dofinansowania z UE na postępowanie patentowe. Do źródeł ukazujących szczegóły etapów proceduralno-formalnych znajdą Państwo odwołania w tekście, a także w rozdziale Literatura oraz Przydatne linki.

W przypadku procedur, w miarę możliwości, zostały one opisane z dwóch perspektyw: jak wygląda postępowanie krok po kroku ze strony zgłaszającego wniosek oraz w jaki sposób dane urzędy przeprowadzają kolejne etapy procedury. Ponadto, po popisananiu poszczególnych procedur umieszczono zarówno tabele opłat oraz linki odnoszące do formularzy, możliwych do pobrania z Internetu lub do uzupełnienia on-line.

Procedury przyznania patentu lub ochrony patentowej, mimo licznych uproszczeń i ujednoliceń w dalszym ciągu pozostają procedurami złożonymi. Dlatego zaleca się, aby osoby, które nie posiadają doświadczenia związanego z wnioskowaniem o patent, korzystały z pomocy rzeczników patentowych.

2. URZĄD PATENTOWY RP

Podstawowym zadaniem Urzędu Patentowego RP (UPRP) jest udzielanie ochrony prawnej na przedmioty ochrony własności przemysłowej, gromadzenie i udostępnianie dokumentacji i literatury patentowej oraz współtworzenie i popularyzacja zasady ochrony własności przemysłowej. Podstawą prawną dla realizacji zadań UPRP jest ustawodawstwo krajowe dla zgłoszeń kierowanych bezpośrednio do Urzędu Patentowego RP oraz porozumienia międzynarodowe:

- dla zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych w trybie Układu o współpracy patentowej (PCT),
- dla zgłoszeń wynalazków w trybie Konwencji o udzielaniu patentów europejskich,
- dla zgłoszeń znaków towarowych w trybie Porozumienia madryckiego o międzynarodowej rejestracji znaków i Protokołu do tego Porozumienia.

Jednym z udogodnień UPRP jest Internetowy Portal Usługowy Urzędu Patentowego RP, dostępny pod adresem <http://ipu.uprp.pl/porta1/web/guest/main>. Na portalu istnieje możliwość wyboru następujących funkcjonalności:

- bazy danych;
- elektronicznego urzędu;
- rejestru rzeczników patentowych;
- publikacji;
- e-sklepu;

2.1. E-URZĄD

Urząd Patentowy RP przyjmuje zgłoszenia wynalazków oraz wzorów użytkowych w postaci elektronicznej dokonywanych w trybie krajowym, zgłoszeń międzynarodowych PCT wchodzących w fazę krajową oraz konwersji zgłoszeń EP, przy użyciu oprogramowania eoline® Online Filing (eOLF). Elektroniczne zgłoszenie winno być opatrzone podpisem elektronicznym składanym przy użyciu specjalnej inteligentnej karty wyposażonej w kod PIN, dostarczanej użytkownikom przez Europejski Urząd Patentowy. Elektroniczne zgłoszenie wynalazku uprawnia do stosowania niższych stawek niektórych opłat urzędowych, przede wszystkim opłaty za zgłoszenie.

Zgłaszanie elektroniczne umożliwia dokonywanie zgłoszeń w postępowaniu przed UPRP, EPO i Biurem Międzynarodowym WIPO bez konieczności udawania się na pocztę lub do siedziby UPRP. Ponadto istotną kwestią jest redukcja kosztów, w stosunku do zgłoszeń stacjonarnych:

- w trybie krajowym
(opłaty: <http://www.uprp.pl/NR/rdonlyres/C7850FA4-DDD5-4B20-8876-B6B68A0C5700/718/d08241.pdf>)
- w postępowaniu przed EPO
(opłaty: <http://www.uprp.pl/NR/rdonlyres/C7850FA4-DDD5-4B20-8876-B6B68A0C5700/718/d08241.pdf>)
- w postępowaniu PCT (tabela opłat <http://www.wipo.int/pct/en/fees.pdf>)

oraz wysoki poziom bezpieczeństwa danych, a także natychmiastowe elektroniczne potwierdzenie z numerem zgłoszenia i datą wpłynięcia wniosku.

Elektroniczny urząd podzielony jest na trzy moduły:

- Elektroniczne zgłaszanie wynalazków oraz wzorów użytkowych (dla posiadaczy podpisu elektronicznego!)** – aplikacja eOLF - polega na udostępnianiu formularzy zgłoszeniowych i bazy danych (File Manager), w której można zapisywać swoje zgłoszenia elektroniczne. Program umożliwia pobieranie danych z dostępnej książki adresowej. Wszelkie informacje techniczne związane z wymogami oprogramowania można znaleźć na stronie: <http://www.uprp.pl/Polski/uslugionline/Zg%C5%82aszanie+on-line/eOLF.htm>

Instrukcja w jaki sposób należy wypełnić elektroniczny formularz zgłoszeniowy programem eOLF:

- Należy wybrać odpowiedni formularz.
- Wypełnić formularz. Komunikaty będą informowały o pominiętych lub błędnie wpisanych danych.
- Dołączyć załączniki w odpowiednich formatach więcej na <http://www.uprp.pl/Polski/uslugionline/Zg%C5%82aszanie+on-line/Format+dokument%C3%B3w.htm>

- Podpisać zgłoszenie elektronicznym podpisem i wysłać przy użyciu posiadanej karty.
 - Następnie URPR po otrzymaniu zgłoszenia stempluje je elektronicznym znacznikiem czasu, a po kilku minutach zgłaszający otrzymuje elektroniczne potwierdzenie dokonania zgłoszenia, tzw. Urzędowe Poświadczenie Odbioru. Potwierdzenie zawiera numer i datę zgłoszenia.
 - Więcej informacji o oprogramowaniu eOLF na stronie EPO www.epoline.org.
- b. Elektroniczne zgłaszanie znaków towarowych i wzorów przemysłowych**, aby korzystać z możliwości elektronicznego zgłaszania znaków i wzorów przemysłowych należy założyć konto pocztowe i postępować zgodnie z instrukcjami na stronie: https://ipu.uprp.pl/cas/login?service=http%3A%2F%2Fipu.uprp.pl%2Fipu-esp%2Fjacegi_cas_security_check
- c. Formularze zgłoszeniowe do wydrukowania** – dla osób, które nie posiadają podpisu elektronicznego - załączone formularze można wypełnić elektronicznie, wydrukować i podpisać odręcznie albo wydrukować, wypełnić odręcznie i podpisać odręcznie. Wydrukowane, wypełnione i podpisane formularze należy: złożyć w siedzibie URPR albo przesłać pocztą pod adresem Urzędu albo przesłać faksem pod nr 022 5790001 (art. 13. Prawa własności przemysłowej). **Udostępnione na stronie <http://ipu.uprp.pl/portal/web/guest/formularze> formularze nie są przeznaczone do zgłaszania drogą elektroniczną!**

2.2. SERWER PUBLIKACJI

Aby umożliwić łatwiejsze i bardziej dostępne korzystanie z publikacji dokumentacji Urzędu Patentowego RP stworzono ww. serwis internetowy. Serwis ten jest wyszukiwarką informacji patentowych. Na serwerze publikacji w co miesięcznych cyklach umieszczane są w terminie do 7 dni, od dnia ogłoszenia w oficjalnym wydawnictwie Urzędu Patentowego RP - w Wiadomościach Urzędu Patentowego (WUP), ukazują się pełne teksty wydawanych przez URPR: polskich opisów patentowych (stosownie do ogłoszeń o udzielonych patentach zamieszczonych w WUP), polskich opisów ochronnych wzorów użytkowych (stosownie do ogłoszeń o udzielonych prawach ochronnych zamieszczanych w WUP) oraz tłumaczeń na język polski patentów europejskich obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (stosownie do ogłoszeń o tłumaczeniach zamieszczonych w WUP). Dokumenty te udostępniane są w formacie PDF, umożliwiającym przeszukiwanie treści w trybie pełnotekstowym*.

Kryteria wyszukiwania to m.in.:

- numer publikacji
- numer zgłoszenia
- symbol MKP
- data publikacji
- kod rodzaju dokumentu

2.3. BAZY DANYCH (POLSKIE I MIĘDZYNARODOWE)

Patentowe bazy danych:

- <http://pubserv.uprp.pl/PublicationServer/> (baza patentów UPRP)
- <http://pl.espacenet.com/>
- <http://ep.espacenet.com/> (baza patentów EPO - EU)
- <http://patft.uspto.gov/> (baza patentów USPTO - USA)
- <http://depatisnet.dpma.de/> (baza patentów DPMA - Niemcy)
- <http://patents1.ic.gc.ca/intro-e.html> (baza patentów kanadyjski)
- <http://www.wipo.int/pctdb/en/> (baza zasobów WIPO)

Zasoby PWr:

- <http://www.patent.pwr.wroc.pl/> (dział patentowy na PWr)
- <http://www.portal.pwr.wroc.pl/patenty.dhtml>
- <http://www.nauka.pwr.wroc.pl/index.php/jednostki-podlegle/dzial-wlasnosc-intelektualnej>

Zasoby UW:

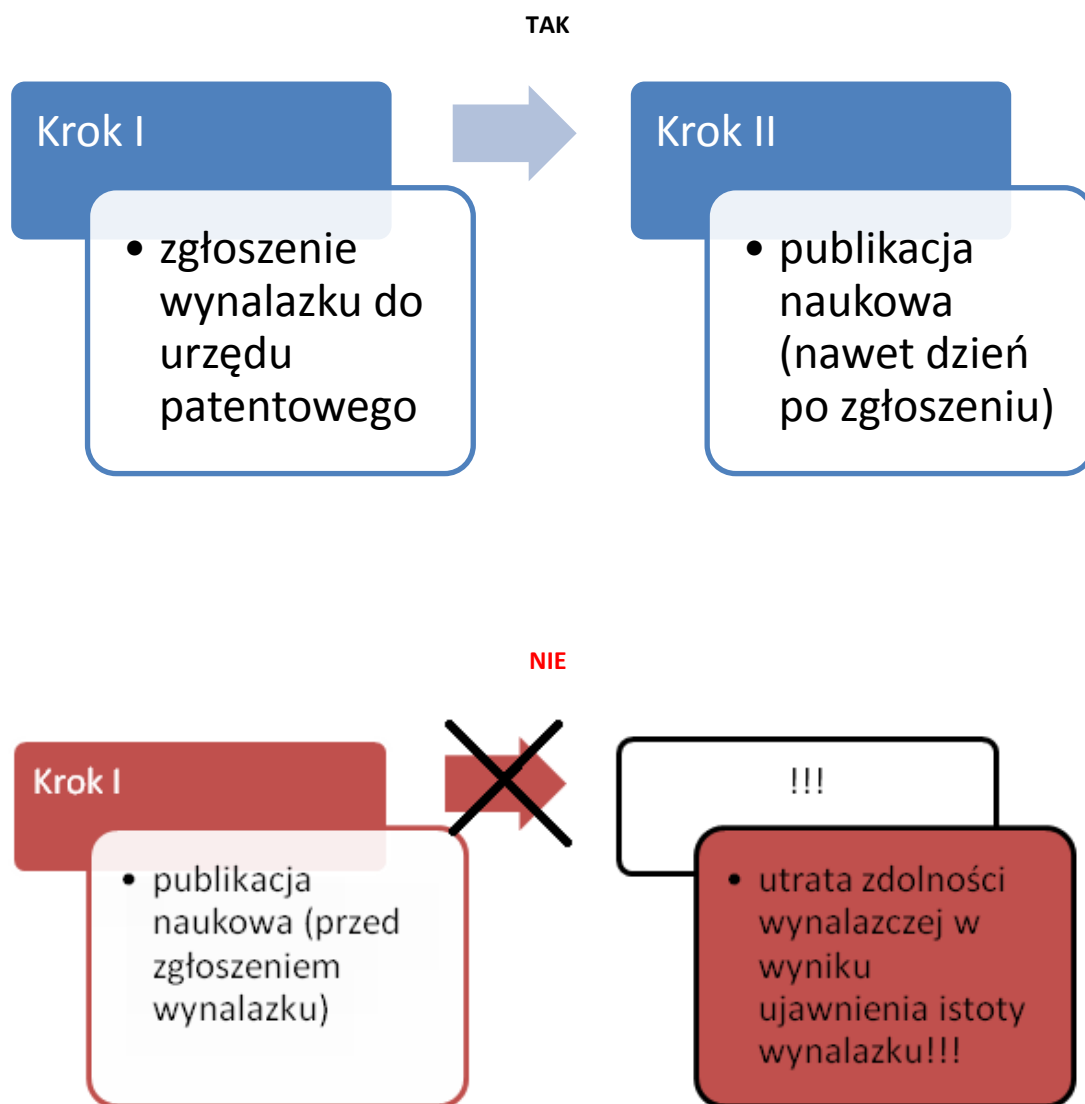
- <http://www.uni.wroc.pl/badania-naukowe/rzecznik-patentowy>

Osoba zgłaszająca swój wynalazek do opatentowania powinna zastanowić się na jakim terytorium chce, by jej zgłoszenie było ważne i chronione, ponieważ obejmując zgłoszeniem patentowym jedynie to państwo, z którego pochodzi zgłaszający niekoniecznie uzyska się pożądaný rezultat. Należy pamiętać, że w przypadku wynalazku chronionego patentem polskim, nie istnieją żadne skutki prawne, gdy dany wynalazek jest rozpowszechniany poza granicami RP. Dla ogólnego zabezpieczenia interesów majątkowych zgłaszającego wniosek o przyznanie patentu, warto rozszerzyć ochronę patentową o te kraje, w których istnieje potencjał rynkowy na dane innowacyjne rozwiązanie. Warto przemyśleć przed wszczęciem procedury patentowej na jakim terenie oraz w jakich państwach chce się uzyskać ochronę własności intelektualnej.

Wyboru można dokonać pomiędzy następującymi procedurami: krajową w Urzędzie Patentowym RP, europejską (w trybie EPC) i międzynarodową (w trybie PCT). Jedną z głównych zalet trybu europejskiego i międzynarodowego jest ujednoczenie i uproszczenie postępowania patentowego w kilku bądź kilkudziesięciu wybranych państwach. Oczywiście istnieje możliwość wnioskowania o patent w każdym z wybranych państw z osobna.

W niniejszym rozdziale opisane zostaną procedury ubiegania o przyznanie patentu na wynalazek, wzór użytkowy i znak towarowy w ramach procedury krajowej oraz zagranicznej (z podziałem na międzynarodową oraz europejską).

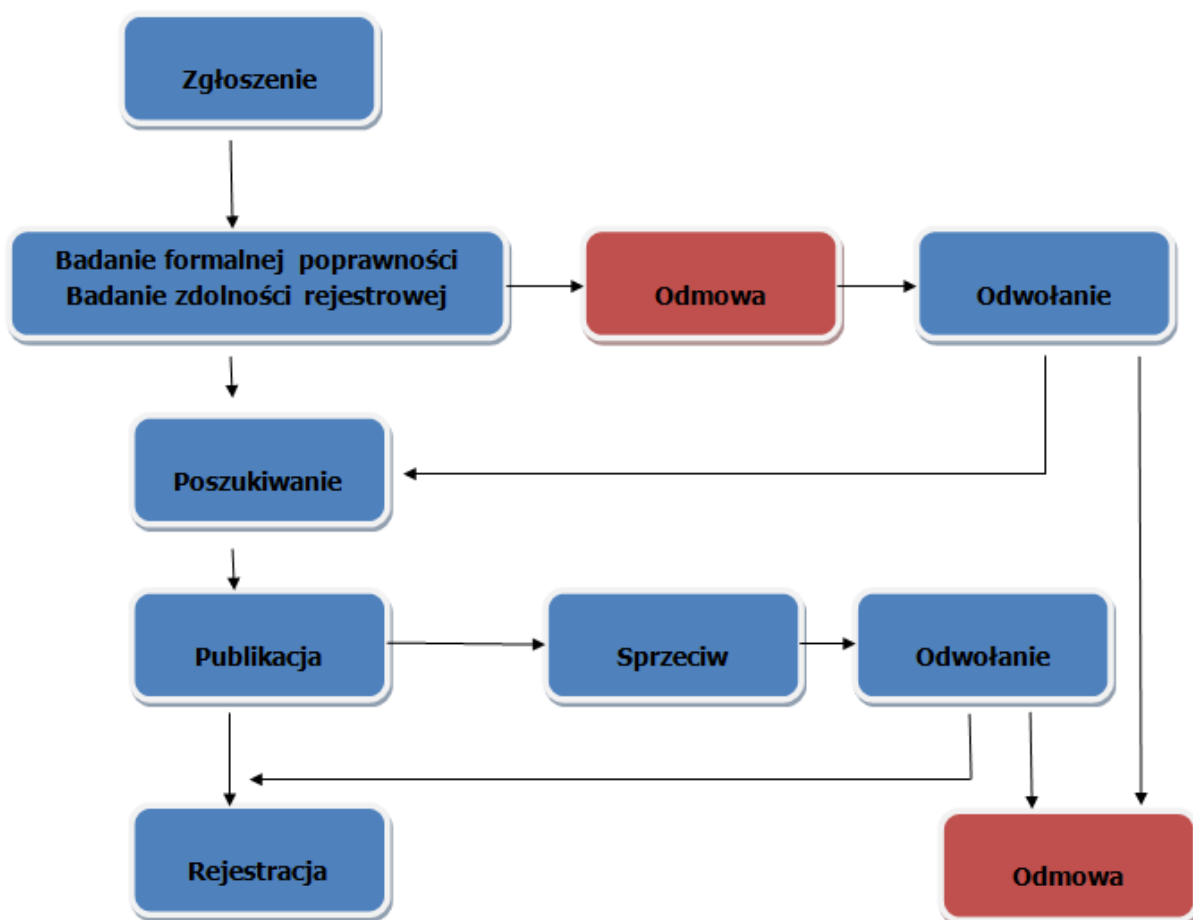
Inną istotną kwestią jest fakt, aby przed datą zgłoszenia danego wynalazku, nie ujawniono publicznie istoty wynalazku do wiadomości publicznej w jakiegokolwiek formie. Jeżeli to nastąpi wynalazek utraci jedną z cech koniecznych do opatentowania, którą jest nowość. Dlatego też pierwszym krokiem jest zgłoszenie wynalazku do urzędu patentowego, a następnie publikacja naukowa. Nigdy nie odwrotnie, co pokazuje rysunek 1, zamieszczony poniżej.

Rys. 1. Kolejność początkowych kroków podejmowanych o przyznanie patentu bądź prawa ochronnego.

Źródło: opracowanie własne, na podstawie: <http://www.wtspatent.pl/files/pl1.pdf>

Ogólny schemat procedury postępowania o przyznanie patentu lub prawa ochronnego dla wzorów przemysłowych i znaków towarowych kształtuje się następująco:

Rys. 2. Ogólny schemat postępowania o przyznanie patentu lub prawa ochronnego.

Źródło: opracowanie własne.

Procedury ubiegania się o przyznanie patentu bądź ochrony patentowej zostaną przybliżone w dalszej części opracowania z podziałem na wynalazki i wzory użytkowe, wzory przemysłowe oraz znaki towarowe, z uwzględnieniem procedur polskich i zagranicznych. Dodatkowo przy każdej procedurze zamieszczone są tabele opłat oraz linki do formularzy rejestracyjnych.

3. WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE

W potocznym i powszechnym rozumieniu za **wynalazek** uważa się różnego rodzaju obiekty, przedmioty i pomysły. Ustawa *Prawo własności przemysłowej* nie podaje definicji wynalazku, lecz jedynie wskazuje, na jaki wynalazek może być udzielony patent. Wynalazek, na który ma być udzielona ochrona, musi spełniać łącznie trzy kryteria:

- musi być nowy, to znaczy nie może być częścią stanu techniki, który istniał przed jego zgłoszeniem. Inaczej musi być to rozwiązanie nieujawnione i nieznanne.
- posiadać poziom wynalazczy - odznaczać się poziomem wynalazczym, jeżeli dla znawcy (fachowca o przeciętnej wiedzy z danej dziedziny) nie wynika w sposób oczywisty ze stanu techniki. Wynalazek musi stanowić pewne zaskoczenie dla znawców przedmiotu.
- nadawać się do przemysłowego stosowania tzn. umożliwiać uzyskanie określonego **wytworu** lub wskazywać **sposób**, który może być zastosowany w rozumieniu technicznym w jakiegokolwiek działalności przemysłowej.

Natomiast **wzór użytkowy** to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci. Wzór użytkowy chroniony jest prawem ochronnym, którego czas trwania wynosi 10 lat od daty dokonania zgłoszenia wzoru.

3.1. KRAJOWE ZGŁOSZENIA PATENTOWE I WZORÓW UŻYTKOWYCH

W celu opatentowania wynalazku na terenie Polski należy zgłosić wynalazek w Urzędzie Patentowym. Możliwe jest to w dwojaki sposób, poprzez korzystanie z usług urzędu on-line, co wiąże się z koniecznością posiadania podpisu elektronicznego, lub tradycyjną drogą, poprzez wniesienie papierowej dokumentacji.

Zgłoszenia wynalazku dokonuje się przez wniesienie do Urzędu Patentowego podania wraz z opisem rozwiązania, zastrzeżeniami patentowymi lub ochronnymi, skrótem opisu i rysunkami. W przypadku korzystania z tzw. prawa pierwszeństwa, zgłoszenie patentowe należy złożyć w terminie nie przekraczającym 12 miesięcy od daty pierwszeństwa. Po otrzymaniu zgłoszeniu urząd nadaje mu nr, zatwierdza datę wpływu oraz powiadamia o tym zgłaszającego lub jego rzecznika patentowego. Zgłoszenie wynalazku w celu uzyskania patentu powinno obejmować:

1. podanie, zawierające między innymi oznaczenie zgłaszającego, określenie przedmiotu zgłoszenia oraz wnioski o udzielenie patentu,
2. opis wynalazku ujawniający jego istotę (w trzech egzemplarzach),
3. zastrzeżenia patentowe (w trzech egzemplarzach) - zastrzeżenia patentowe to najważniejsza część dokumentacji zgłoszeniowej wynalazku, która stanowi podstawę do oceny zdolności patentowej przedmiotu zgłoszenia. Po udzieleniu patentu zastrzeżenia patentowe wyznaczają zakres przedmiotowy prawa wyłącznego z patentu na wynalazek, a zatem mają zasadnicze znaczenie z punktu widzenia interesu zgłaszającego. Zastrzeżenia patentowe powinny jednoznacznie określać przedmiot żądanej ochrony przez podanie jego cech technicznych w formie jasnej i zwięzłej.
4. skrót opisu (w dwóch egzemplarzach),
5. rysunki, jeżeli są one niezbędne do zrozumienia wynalazku (w trzech egzemplarzach)

Następnie UPRP ma czas na rozpatrywanie zgłoszenia. W tym okresie Urząd może wzywać do wyjaśnień, wprowadzania uzupełnień lub korekt. W przypadku braku odpowiedzi na wezwania postępowanie patentowe zostaje umorzone. Jeżeli po rozpatrzeniu wniosku UPRP stwierdzi, że wynalazek nie posiada zdolności patentowej, informuje

o tym zgłaszającego. Ten, natomiast, ma prawo do odwoływania się od decyzji URPR składając odpowiednie argumenty w określonym terminie, przemawiające za tym, że wynalazek może zostać opatentowany. Ponadto w toku rozpatrywania zgłoszenia do momentu udzielenia/nieudzielenia decyzji w sprawie patentu, zgłaszający z własnej inicjatywy może wносить poprawki i uzupełnienia do zgłoszenia. Jednak nie mogą one wykraczać poza to, co zostało ujawnione w opisie wynalazku w dacie jego zgłoszenia.

Warunkiem koniecznym do wydania przez URPR decyzji o przyznaniu patentu jest zdolność patentowa wynalazku. W przypadku niektórych wynalazków istnieje możliwość konwersji zgłoszenia wynalazku na wzór użytkowy, co istotne z zachowaniem daty pierwszeństwa. UPRP najwcześniej 2 lata od daty zgłoszenia wynalazku może wydać pozytywną decyzję dotyczącą przyznania patentu na dane rozwiązanie. Wynika to z procedury konieczności publikacji po upływie 18 miesięcy zgłoszenia, a następnie 6 miesięcznym okresie możliwości wnoszenia sprzeciwu przez osoby trzecie. Udzielenie patentu następuje po pozytywnej ocenie wniosku przez UPRP, a także uregulowaniu opłat za I okres ochronny przez zgłaszającego.

Czas trwania patentu wynosi 20 lat od daty dokonania zgłoszenia wynalazku w URPR i jest podzielony na 18 okresów ochronnych, za które należy uiszczać opłaty. Urząd Patentowy ma obowiązek wzywania Zgłaszającego do wniesienia tylko pierwszej opłaty za I, trzyletni, okres ochrony wynalazku. Opłaty za dalsze okresy ochrony wynalazku płatne są z góry, nie później jednak niż w dniu, w którym upływa poprzedni okres ochrony.

Najwcześniej pozytywną decyzję o przyznaniu patentu URPR może wydać po upływie okresu 2 lat od daty zgłoszenia. Proces nadawania patentu kształtuje się następująco:

- wynalazek publikowany jest przez Urząd po upływie 18 miesięcy od daty zgłoszenia
- następnie przez 6 kolejnych miesięcy osoby trzecie mogą zgłaszać uwagi, które uniemożliwiają opatentowanie wynalazku

Jednak w praktyce proces ten wydłuża się do 4, a nawet 5 lat.

Udzielenie patentu stwierdza się poprzez:

- wydanie dokumentu patentowego (składającego się m.in. z opisu wynalazku, zastrzeżenia patentowego oraz rysunku)
- wpisania patentu do rejestru patentowego
- publikację

KROKI DO WYKONANIA PRZEZ OSOBĘ ZGŁASZAJĄCĄ FORMULARZ PATENTOWY ZAPROPONOWANE PRZEZ UPRP:

1. Należy zapoznać się z Podstawowymi informacjami o ochronie prawnej wynalazków i wzorów użytkowych.
 2. Sprawdzić, czy nie narusza się praw wyłącznych (np. w bazach UPRP lub zbiorach literatury patentowej w Bibliotece UPRP).
- Aby sprawdzić czy nie narusza się praw wyłączonych należy:
- Odwiedzić bibliotekę Urzędu Patentowego, gdzie gromadzone są krajowe oraz międzynarodowe zbiory dokumentacji i literatury patentowej. Informacja patentowa to... **ŹRÓDŁA NAJWCZEŚNIEJ UJAWNIANYCH DANYCH Z ZAKRESU INFORMACJI TECHNICZNEJ; OK. 80 % INFORMACJI ZAWARTYCH W DOKUMENTACJI PATENTOWEJ NIE JEST UJAWNIANA W INNYCH PUBLIKACJACH...**
 - Poszukiwać w bazach danych gromadzących zbiory informacji patentowej.
 - Istnieje możliwość skorzystania z porady rzecznika patentowego.

3. Dokonać zgłoszenia. Zgłoszenia wynalazku lub wzoru użytkowego dokonuje się przez wniesienie do Urzędu Patentowego podania wraz z opisem rozwiązania, zastrzeżeniami patentowymi lub ochronnymi, skrótem opisu i rysunkami. Szczegółowe wymogi jakim powinno odpowiadać zgłoszenie określa rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17.09.2001 r. w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych (Dz. U. Nr 102 poz. 1119 oraz Nr 109, poz. 910 z 2005 r.).
4. Wypełnić formularz podania o udzielenie patentu na wynalazek (wzór użytkowy), który można pobrać również w Informacji Ogólnej. W podaniu zamieszczone są Uwagi dla wypełniających druk, w których można znaleźć szczegółowe informacje w jaki sposób należy wypełnić druk.
5. Wnieść opłatę za zgłoszenie na konto Urzędu Patentowego RP – NBP O/O Warszawa Nr 93101010100025832231000000.
6. W przypadku uzyskania ochrony prawnej - wnieść opłatę okresową za okresy ochrony (patrz: art. 224 PWP), zgodnie z tabelą opłat (zał. nr 1, p. II).
7. Zgłaszający może występować przed Urzędem Patentowym RP osobiście lub przez pełnomocnika. Pełnomocnikiem w postępowaniu zgłoszeniowym może być tylko rzecznik patentowy. Lista wraz z adresami rzeczników patentowych dostępna jest w witrynie internetowej Polskiej Izby Rzeczników Patentowych.
8. Przydatna lektura Poradnika wynalazcy - Metodyka badania zdolności patentowej wynalazków i wzorów użytkowych oraz Poradnika wynalazcy - zasady sporządzania dokumentacji zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych.

FORMULARZE I DOKUMENTY

Formularz wniosku o udzielenie patentu na wynalazek dostępny pod adresem:

- <http://www.uprp.gov.pl/NR/rdonlyres/21C23320-73EA-455E-B806-77FFCF46BB56/735/FormZgloszP.pdf>

Formularz wniosku o udzielenie prawa ochronnego na wzór użytkowy dostępny pod adresem:

- <http://www.uprp.gov.pl/NR/rdonlyres/21C23320-73EA-455E-B806-77FFCF46BB56/736/FormZgloszWU.pdf>

OPŁATY

Tabela 1. Tabela opłat związanych z ochroną wynalazku i wzorów użytkowych.

Źródło: <http://www.uprp.pl/NR/rdonlyres/C7850FA4-DDD5-4B20-8876-B6B68A0C5700/718/d08241.pdf>

Czynności	Kwota opłaty [w zł]
Za zgłoszenie wynalazku lub wzoru użytkowego - za każdą stronę ponad 20 stron opisu, zastrzeżeń i rysunków	550 *
Od oświadczenia o korzystaniu z pierwszeństwa - za każde pierwszeństwo	25
Za zgłoszenie wynalazku lub wzoru użytkowego w formie elektronicznej	500
- za każdą stronę ponad 20 stron opisu, zastrzeżeń i rysunków	25
Od oświadczenia o korzystaniu z pierwszeństwa - za każde pierwszeństwo	100
Za przekazanie (od zgłoszenia PCT ^{**})	300

Opłata krajowa (od zgłoszenia PCT ^{**}):	
- gdy badania wstępnego nie przeprowadzono	550*
- gdy badanie wstępne przeprowadzono	350*
- za każdą dodatkową stronę powyżej 20 stron tłumaczenia opisu, zastrzeżeń i rysunków	25
- od oświadczenia o korzystaniu z pierwszeństwa, za każde pierwszeństwo	100
Za przekazanie europejskiego zgłoszenia patentowego lub europejskiego zgłoszenia patentowego w ramach PCT	300
Od wniosku o dokonanie ogłoszenia w terminie wcześniejszym	60
Od wniosku o odroczenie opłaty	60
Od wniosku o przywrócenie terminu lub wniosku o uwzględnienie uchybienia terminu z powodu nadzwyczajnych okoliczności	80
Od wniosku o udzielenie prawa ochronnego na zgłoszony wynalazek	100
Od wniosku o wydanie dodatkowego prawa ochronnego	550
Od wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy:	
- w związku z wydanym postanowieniem ^{***})	50
- w związku z wydaną decyzją	100
Za publikację informacji:	
- o udzielonym patencie i druk opisu patentowego,	90
- o sprostowaniu i druk sprostowanego opisu patentowego	90
- o udzielonym dodatkowym prawie ochronnym	90
- za druk jedenastej i każdej następnej strony opisu patentowego lub poprawionego opisu patentowego	10
Za publikację o udzielonym prawie ochronnym na wzór użytkowy	70
Od oświadczenia o gotowości udzielenia licencji (licencja otwarta)	100
Za wydanie duplikatu dokumentu patentowego lub świadectwa ochronnego:	
- do 20 stron	100
- powyżej 20 stron	200
Za wyciąg z rejestru zawierający aktualny stan prawny	60
Za wyciąg z rejestru zawierający aktualny stan prawny uzupełniony o dane zmieniane i wykreślane	100
Za sporządzenie dowodu dokonania zgłoszenia wynalazku (dowód pierwszeństwa):	
- do 20 stron	60
- powyżej 20 stron	125
Za sporządzenie dowodu dokonania zgłoszenia wzoru użytkowego (dowód pierwszeństwa):	
- do 20 stron	60
- powyżej 20 stron	125
Od wniosku o dokonanie zmiany w rejestrze - od każdej zmiany	70
Od wniesionego sprzeciwu	1000
Od wniosku o wydanie decyzji w postępowaniu spornym	1000
Od wniosku o wniesienie skargi do sądu administracyjnego	1000

Od wniosku o przekazywanie korespondencji na dodatkowy adres (art. 241 ust. 2) - za każdy dodatkowy adres	200
+ Opłaty okresowe	
Za pierwszy okres ochrony wynalazku obejmujący 1, 2 i 3 rok ochrony	480
Za 4. rok ochrony wynalazku	250
Za 5. rok ochrony wynalazku	300
Za 6. rok ochrony wynalazku	350
Za 7. rok ochrony wynalazku	400
Za 8. rok ochrony wynalazku	450
Za 9. rok ochrony wynalazku	550
Za 10. rok ochrony wynalazku	650
Za 11. rok ochrony wynalazku	750
Za 12. rok ochrony wynalazku	800
Za 13. rok ochrony wynalazku	900
Za 14. rok ochrony wynalazku	950
Za 15. rok ochrony wynalazku	1050
Za 16. rok ochrony wynalazku	1150
Za 17. rok ochrony wynalazku	1250
Za 18. rok ochrony wynalazku	1350
Za 19. rok ochrony wynalazku	1450
Za 20. rok ochrony wynalazku	1550

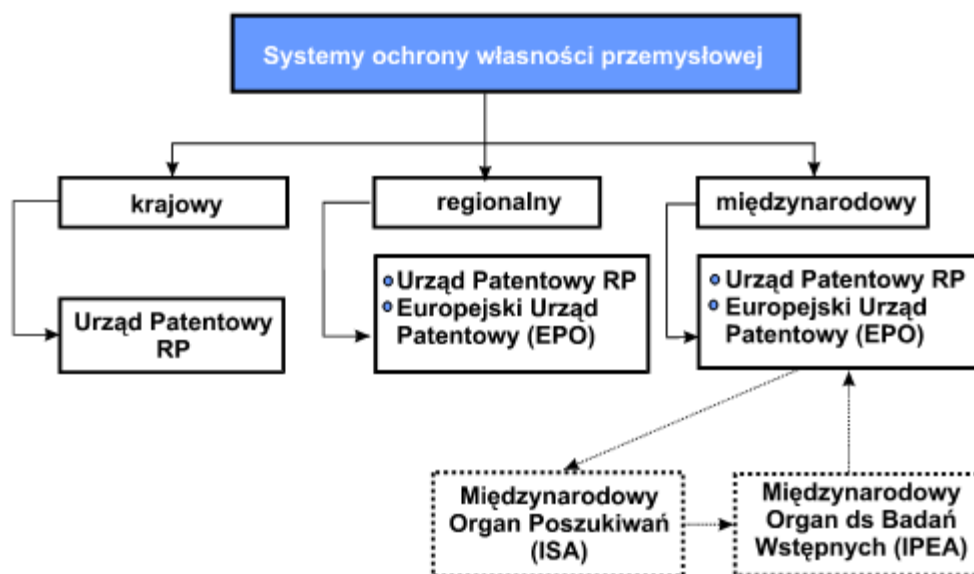
*w przypadku ujęcia w zgłoszeniu więcej niż dwóch wynalazków opłata podlega zwiększeniu o 50%

3.2. PROCEDURY SŁUŻĄCE UZYSKIWIANIU OCHRONY PATENTOWEJ ZAGRANICĄ

Ubiegając się o ochronę wynalazku za granicą zgłaszający może skorzystać z jednej z trzech przedstawionych niżej procedur. Korzystając z 12-miesięcznego terminu pierwszeństwa można:

- dokonać zgłoszeń w innych państwach i wszcząć postępowanie zgłoszeniowe w oparciu o ich krajowe procedury patentowe,
- dokonać zgłoszenia wynalazku w Europejskim Urzędzie Patentowym celem uzyskania ochrony w państwach będących stronami Konwencji o patencie europejskim (EPC) z dnia 5 października 1973 roku,
- dokonać zgłoszenia wynalazku w Międzynarodowym Biurze Własności Przemysłowej (WIPO) w Genewie w trybie PCT, w oparciu o przepisy Układu o Współpracy Patentowej z 16 czerwca 1970 roku., które zostaje przekierowane do Międzynarodowego Organu ds. Badań Wstępnych (IPEA) oraz Międzynarodowego Organu Poszukiwań (ISA).

Systemy ochrony własności przemysłowej ukazane w trybie trzech procedur – krajowym, regionalnym EPC oraz międzynarodowym PCT przedstawia rys. 3, zamieszczony poniżej. Natomiast procedury zostaną szczegółowo omówione w następnych rozdziałach opracowania.

Rys. 3. systemy ochrony własności przemysłowej.

Źródło: Krystyna Górak ConsulTriX, *Rejestrowanie patentów w Polsce i zagranicą – regionalne, krajowe i międzynarodowe organy ochrony własności przemysłowej.*

3.2.1. EUROPEJSKIE ZGŁOSZENIA PATENTOWE

Patenty na wynalazki udzielane na mocy Konwencji o patencie Europejskim (EPC – European Patent Convention) noszą nazwę patentów europejskich. Umawiające się państwa poprzez ratyfikacje ustanowiły Europejską Organizację Patentową, której organ - Europejski Urząd Patentowy nadzorowany przez Radę Administracyjną zajmuje się udzielaniem patentów. Patent europejski charakteryzuje się możliwością uzyskania ochrony patentowej na zgłoszony wynalazek we wszystkich państwach, które są stronami Konwencji o patencie europejskim. Jeśli przedmiot patentu europejskiego dotyczy sposobu wytwarzania, ochrona przyznana patentem rozciąga się na produkty uzyskane bezpośrednio tym sposobem. Zgodnie z postanowieniami Konwencji można wnosić o udzielenie patentu europejskiego dla jednego lub kilku umawiających się państw. Zgłoszenia patentowe dokonuje się w Europejskim Urzędzie Patentowym i jest ono ważne we wszystkich wyznaczonych przez zgłaszającego krajach należących do EPC.

Patenty europejskie udziela się na wynalazki we wszystkich dziedzinach techniki, pod warunkiem, że są one nowe, posiadają poziom techniczny i nadają się do przemysłowego stosowania. Czas trwania patentu europejskiego wynosi 20 lat od daty dokonania zgłoszenia.

Europejskie zgłoszenie patentowe powinno zawierać:

- **podanie** o udzielenie patentu europejskiego – na formularzu przygotowanym przez EPO dostępnym w EPO lub UPRP, zaleca się wcześniejsze zapoznanie z uwagami objaśniającymi formularz. Ponadto w podaniu powinien widnieć twórca wynalazku lub wzory użytkowego, jeżeli nie jest nim osoba składająca podanie lub nie jest ona jedynym twórcą, wskazanie jednego twórcy powinno być złożone na osobnym piśmie.

- **opis wynalazku** – zgłoszenie europejskiego wynalazku powinno zawierać dostateczny i pełny opis wynalazku, któremu może towarzyszyć rysunek lub rysunki. Opis jest podstawą dla zastrzeżeń, które określają zakres ochrony udzielonej patentem europejskim. Ponadto zgłoszenie może dotyczyć jednego wynalazku lub grupy wynalazków, będących połączonych ze sobą ideą wynalazczą. Opis powinien zawierać: (a) określenie dziedziny techniki, której wynalazek dotyczy, (b) uwzględnienie dotychczasowego stanu techniki, który, na ile jest znany zgłaszającemu, może być uważany za przydatny dla zrozumienia wynalazku, (c) ujawnienie wynalazku – dokonane w taki sposób, aby problem techniczny oraz jego rozwiązanie były zrozumiałe, (d) zwięzłe opisanie figur w rysunkach, ze wskazaniem ich numerów, (e) szczegółowe przedstawienie przynajmniej jednego przykładu realizacji zastrzeżonego wynalazku, (f) wskazanie, jak wynalazek może być przemysłowo stosowany.
- **jedno lub więcej zastrzeżeń**
- **rysunki powoływane w opisie lub w zastrzeżeniach**
- **skrót**

Procedurę przyznawania patentu europejskiego można podzielić na kilka etapów; m.in. jest to badanie formalne, badanie merytoryczne oraz postępowanie sprzeciwowe, a także procedura odwoławcza, która przysługuje zgłaszającemu.

Pierwsza część procedury jest prowadzona przez oddział w Hadze oraz biuro w Berlinie i realizowana jest przez Sekcję Zgłoszeń i jeden z Wydziałów Poszukiwań. Oto elementy pierwszej części: badanie bezpośrednie po wniesieniu zgłoszenia, badanie formalne, przygotowanie sprawozdania z poszukiwania europejskiego oraz publikacja zgłoszenia oraz sprawozdanie z poszukiwania. Druga część procedury prowadzona jest przez Wydział Badań w Monachium i obejmuje badanie pełne oraz udzielenie patentu. Ostateczną decyzję w sprawie udzielenia patentu podejmuje Wydział Badań. Kolejną, trzecią częścią, procedury zajmują się Wydziały ds. Sprzeciwów. Właśnie w tej części po raz pierwszy biorą udział strony trzecie – konkurenci. Istnieje też procedura odwoławcza, którą można wszcząć już podczas prowadzenia trzech pierwszych etapów, tj. można odwoływać się od decyzji Sekcji Zgłoszeń, Wydziałów Badań, Wydziałów ds. Sprzeciwów oraz Wydziału Prawnego.

ETAPY PROCEDURY

BADANIE FORMALNE

Pierwszym krokiem do uzyskania patentu europejskiego jest rejestracja zgłoszenia w UPRP lub Europejskim Urzędzie Patentowym. Zgłoszenie powinno być przygotowane w jednym z trzech języków: angielskim, francuskim lub niemieckim, które są oficjalnymi językami EPO. W przypadku zgłoszenia w innym języku do 3 miesięcy od daty zgłoszenia należy dostarczyć tłumaczenie. Inną datą wyznaczającą konieczność złożenia tłumaczenia jest 13 miesięcy od daty pierwszeństwa. Istotną kwestią jest dostarczenie w ciągu 16 miesięcy od najwcześniejszej daty pierwszeństwa numeru zgłoszenia pierwotnego. Dzięki zgłoszeniu patentowemu dokonanej przez polski podmiot możliwe jest uzyskanie 20% zniżki w opłatach urzędowych za zgłoszenie, badanie, sprzeciw lub odwołanie, jeśli zgłoszenie dokonane jest wraz z tłumaczeniem na jeden z języków urzędowych EPO. Po odebraniu zgłoszenia Urząd nadaje mu kolejny numer i stwierdza datę wpływu, odsyłając jednocześnie zgłaszającemu potwierdzenie otrzymania zgłoszenia wraz z nadanym mu numerem.

BADANIE MERYTORYCZNE

Kolejnym etapem w procesie przyznawania patentu jest etap badania merytorycznego, który polega na badaniu europejskiego zgłoszenia patentowego i wynalazku, które ono dotyczy czy jest zgodne z wymogami EPC, w

szczegółności czy posiada zdolność patentową. Zgłaszający może złożyć wniosek o badanie w ciągu 6 miesięcy od daty ukazania w Europejskim Biuletynie Patentowym wzmianki o publikacji sprawozdania z poszukiwania europejskiego. Wniosek ten stanowi integralną część podania o udzielenie patentu, jednak uważa się, że jest on złożony dopiero w momencie uiszczenia opłaty za badanie. Nie istnieje możliwość wycofania wniosku. Termin złożenia wniosku lub opłat może być wydłużony do okresu ulgowego, który wynosi 1 miesiąc od dnia przesłania powiadomienia wskazującego na niedotrzymanie terminu, pod warunkiem, że w czasie tego okresu zostanie uiszczona dopłata. W przypadku, gdy Wydział Badań stwierdzi, że w zgłoszeniu są niedociągnięcia, poprawki, braki lub błędy niepozwalające na przyznanie patentu, za każdym razem wzywa zgłaszającego do udzielenia wyjaśnień lub zgłoszenia poprawek w danym terminie pod rygorem unieważnienia zgłoszenia patentowego.

Jeśli Wydział Badań stwierdza, że wynalazek nie może zostać opatentowany – odrzuca zgłoszenie. Wydział wydaje decyzję co do całości i musi ona zawierać uzasadnienia odrzucenia. Uzasadnienie może opierać się jedynie na tych podstawach, co do których zgłaszający miał możliwość wypowiedzenia się. W przypadku, gdy Wydział Badań podejmie decyzję, że wynalazek posiada zdolność patentową w świetle obowiązującej Europejskiej Konwencji Patentowej, wówczas informuje o tym zgłaszającego. Patent zostaje wydany pod warunkiem uiszczenia opłat oraz po wyrażeniu zgody przez zgłaszającego na formę tekstu w jakiej Wydział zamierza udzielić patent. Ponadto należy dopilnować, aby wnieść tłumaczenia zastrzeżeń w dwóch pozostałych językach EPO jeśli nie zostało to zrobiono i jeśli jest to konieczne. Zgłaszający ma 4 miesiące na wyrażenie zgody na formę tekstu w jakiej Wydział przedstawia zgłoszenie patentowe, termin ten może być jednorazowo przedłużony o okres 2 miesięcy pod warunkiem, że zgłaszający zwróci się o to przed upływem terminu. Wniosek o przedłużenie tego terminu nie musi zawierać uzasadnienia. Procedura przyznania patentu na tym etapie może być znacznie skrócona, jeżeli zgłaszający zgodzi się na tekst przedstawiony przez Wydział Badań. W przypadku, gdy zgłaszający biernie podejrze do tekstu i decyzji przedstawionej przez Wydział, tzn. ani nie wyrazi zgody, ani nie będzie wnioskował o przedłużenie terminu wówczas zgłoszenie jest automatycznie wycofywane i odrzucane. Jeżeli Wydział nie wyraża zgody na zmiany w tekście, powiadamia o tym fakcie zgłaszającego. W przypadku braku ustosunkowania się do pisma – również zgłoszenie jest odrzucane.

Po zatwierdzeniu treści patentowej, zgłaszający ma 3 miesiące na dokonanie opłat. Ponadto powinno zgłosić się tłumaczenie zgłoszenia, z którego jest zastrzegane pierwszeństwo lub oświadczenia przewidzianego w zasadzie, jeżeli jeszcze tego nie uczynił zgłaszający. W przypadku niedopełnienia, któregoś z ww. kroków – zgłoszenie jest wycofywane. Dopiero po uzupełnieniu tłumaczeń, do wskazanych krajów, w których nie jest ważny żaden z języków oficjalnych EPO, patent w takich krajach ma moc prawną.

Udzielenie patentu europejskiego wywołuje skutki z dniem ukazania się w Europejskim Biuletynie Patentowym wzmianki o udzieleniu patentu oraz równoczesnej publikacji jego opisu, zastrzeżeń i rysunków. Publikacja ta ma miejsce nie wcześniej niż po 3 miesiącach od momentu, w którym treść patentu została uzgodniona. Ponadto właściciel patentu otrzymuje także poświadczenie otrzymania patentu europejskiego, do którego dołącza się opis patentowy.

POSTĘPOWANIE SPRZECIWOWE

Etap postępowania sprzeciwowego może zostać wszczęty przez jakąkolwiek osobę trzecią, która wnieśli sprzeciw w stosunku do udzielonego patentu europejskiego. Okres ten trwa przez 9 miesięcy od momentu publikacji informacji o udzieleniu patentu. Zawiadomienie o sprzeciwie uznaje się za ważne z chwilą wniesienia opłaty za sprzeciw. Sprzeciw może być wniesiony tylko i wyłącznie na następujących podstawach:

- przedmiot patentu nie posiada zdolności patentowej według wymogów art. 52 do 57.

- patent europejski nie ujawni wynalazku w sposób wystarczająco jasny i pełny, aby mógł być on wykonany przez fachowca z danej dziedziny
- przedmiot patentu europejskiego wykracza poza treść zgłoszenia w chwili jego dokonania.

PROCEDURA ODWOŁAWCZA

Zgłaszającemu przysługuje również procedura odwoławcza w przypadku, gdy nie zgadza się z decyzją wydaną przez dany Wydział lub departament. Termin złożenia odwołania to 2 miesiące od dnia, w którym została przedstawiona decyzja, od której zgłaszający się odwołuje. Odwołanie uznaje się za ważne po uiszczeniu opłaty za odwołanie. Pisemne przedstawienie podstaw odwołania musi być złożone w ciągu 4 miesięcy od daty powiadomienia o decyzji. Nie ma możliwości przedłużenia powyższego terminu.

OPŁATY

Tabela 2. Patent europejski podstawowe opłaty proceduralne.

Źródło: <http://www.uprp.pl/Polski/Procedura+miedzynarodowa/patent+europejski+opłaty.htm>

Czynności	Kwota opłaty [w EUR]
Opłata za zgłoszenie (krajowa opłata podstawowa), gdy: <ul style="list-style-type: none"> • europejskie zgłoszenie patentowe zostało dokonane w formie elektronicznej (on-line) • europejskie zgłoszenie patentowe zostało dokonane na nośniku papierowym Jeżeli zgłoszenie zawiera więcej niż 35 stron, opłata jest powiększona o 13 EUR za każdą następną stronę	105
Jeżeli zgłoszenie zawiera więcej niż 35 stron, opłata jest powiększona o 13 EUR za każdą następną stronę	190
Opłata za przeprowadzenie poszukiwań	1105
Opłata za szesnaste i każde następne do pięćdziesięciu zastrzeżenie patentowe	210
Opłata za pięćdziesiąte pierwsze i każde następne zastrzeżenie patentowe	525
Opłata za wyznaczenie jednego lub więcej państw członkowskiego	525
Opłata za przeprowadzenie badań	1480
Opłata za udzielenie patentu, włączając opłatę za wydrukowanie opisu patentowego. Jeżeli patent zawiera więcej niż 35 stron, opłata jest powiększona o 13 EUR za każdą następną stronę.	830

Jeżeli europejskie zgłoszenie patentowe składane jest w UP RP jako urzędzie przyjmującym, pobierana jest tzw. opłata za przekazanie w wysokości **300 zł**. Opłata ta powinna być wpłacona na konto UP RP.

Więcej na temat możliwości uzyskania europejskiego patent w poradniku dostępnym pod adresem:

- <http://www.uprp.pl/EPO/EUP1.pdf>

Organy, w których mogą być dokonywane europejskie zgłoszenia patentowe:

Tabela 3. Organy, w których mogą być dokonywane europejskie zgłoszenia patentowe.

Źródło: <http://www.uprp.pl/EPO/EUP1.pdf>

Nazwa	Adres	Adres pocztowy	Telefon	Telex	Fax
Siedziba główna w Monachium: European Patent Office	Erhardtstr.27 D-80331 München Germany	European Patent Office D-80298 München	(089) 23399-0	523 656 epmu d	(089) 2399-4465
Oddział w Hadze: European Patent Office Branch at The Hague	Patentlaan 2 Rijswijk Netherlands	European Patent Office BP 5818 NL-2280 HV Rijswijk Netherlands	(070) 340-2040	31651 epo ni	(070) 340-3016
Biuro w Berlinie: European Patent Office	Gitschlner Str. 103 D-10969 Berlin Germany	European Patent Office Gitschlner Str. 103 D-10969 Berlin Germany	(030) 25901-0		(030) 25901-840
Urząd Patentowy RP	00-950 Warszawa, Al. Niepodległości 188 / 192	00-950 Warszawa, Al. Niepodległości 188 / 192	☒ Centrala telefoniczna: (22) 5790 000; ☒ Informacja ogólna: (22) 5790 220 lub 5790 153 ☒ Departament Wydawnictw: (22) 5790 107, (22) 5790 224 ☒ Biblioteka UP RP: (22) 5790 161 Zamawianie kopii dokumentacji patentowej		ogólny (22) 5790 001 Bibliotek UP RP (22) 5790 378

Lista organów krajowych, wymogi umawiających się państw dotyczące tłumaczenia patentu europejskiego oraz terminy stanowią cenne źródło wiedzy oraz załączniki do niniejszego dokumentu: „**Jak uzyskać patent europejski – przewodnik dla zgłaszających**” dostępny pod adresem: <http://www.uprp.pl/EPO/EUP1.pdf>

3.2.2. MIĘDZYNARODOWE ZGŁOSZENIA PCT

Zgłoszenie międzynarodowe zwane PCT umożliwia uzyskanie ochrony patentowej w krajach, które są stronami Układu o Współpracy Patentowej (Patent Cooperation Treaty), który został podpisany w Waszyngtonie 19 czerwca 1970. Sygnatariuszami układu jest obecnie 180 państw na całym świecie, w tym Polska (od 25 grudnia 1990). Na podstawie PCT można starać się o patent w wielu krajach, dzięki jednemu zgłoszeniu. Dopiero na pewnym etapie zgłoszenie PCT jest dzielone i prowadzone według przepisów właściwych dla krajowych urzędów patentowych. Zgłoszenie międzynarodowe wywołuje takie same skutki prawne, jak postępowania prowadzone oddzielnie w każdym z państw.

Proces przyznawania patentu międzynarodowego opiera się na dwóch fazach: pierwsza – międzynarodowa oraz druga faza krajowa. Faza międzynarodowa prowadzona jest przez określone urzędy patentowe (m.in. australijski, kanadyjski, chiński, europejski, japoński, rosyjski i amerykański).

FAZA PIERWSZA – ETAPY POSTĘPOWANIA:

ZGŁOSZENIE

Zgłoszenie o rozpoczęcie procedury przyznania patentu wnosi się do „urzędu przyjmującego” (w przypadku Polski jest to UPRP). Zgłoszenie w trzech kopiach powinno zawierać: podanie, opis, zastrzeżenia, rysunki oraz skrót opisu i być sporządzone w jednym z języków urzędowych Międzynarodowego Organu Poszukiwań (dla Polski jest nim EPO). Podanie powinno być sporządzone na formularzu opracowanym przez Biuro Międzynarodowe Światowej Organizacji Własności Intelektualnej. Na takim formularzu należy zaznaczyć kraj, w którym powinna być przeprowadzona procedura, należy zaznaczyć min. jeden kraj (może być to tylko i wyłącznie Polska). Urząd przyjmujący przekazuje podanie do urzędu, który jest uprawniony do przeprowadzania międzynarodowych poszukiwań. Dla Polski takim urzędem jest Europejski Urząd Patentowy. Zgłoszenie powinno być sporządzone w jednym z urzędowych języków EPO. Tłumaczenie można dostarczyć w terminie 1 miesiąca od daty zgłoszenia.

POSZUKIWANIE MIĘDZYNARODOWE

Egzemplarz zgłoszeniowy przekazywany jest przez Urząd przyjmujący do Międzynarodowego Organu Poszukiwań (International Search Authority), przeprowadzającego poszukiwanie międzynarodowe. Podczas poszukiwania badana jest zdolność patentowa wynalazku oraz gromadzone są informacje na temat stanu techniki. Zgłaszający otrzymuje raport z poszukiwań - listę dokumentów, które opisują rozwiązania techniczne najbliższe zgłaszanemu rozwiązaniu, stanowiące tzw. najbliższy stan techniki. Wnioskodawca dostaje też pisemną opinię, która określa wpływ zebranych w trakcie poszukiwań dokumentów na zdolności patentowe przedmiotu zgłoszenia.

PUBLIKACJA MIĘDZYNARODOWA

Publikacja zgłoszenia następuje po upływie 18 miesięcy od daty pierwszeństwa lub na wniosek zgłaszającego po upływie 12 miesięcy.

BADANIE WSTĘPNE

Na tym etapie wnioskodawca może zażyczyć sobie przeprowadzenie odpłatnych badań wstępnych, które pozwolą uzyskać wstępną opinię na temat zdolności patentowej danego wynalazku. Zazwyczaj opinia ta ma wpływ na decyzje urzędów patentowych wybranych państw w drugiej fazie PCT. Uzyskanie takiej opinii umożliwia poprawienie i podniesienie rangi patentowej wynalazku poprzez wprowadzenie zmian do zastrzeżeń lub pojedynczych elementów

opisu. Odpowiedni wniosek dotyczący uzyskania opinii należy złożyć w ciągu jednego miesiąca od publikacji zgłoszenia PCT.

Faza międzynarodowa kończy się zazwyczaj po upływie 30 miesięcy od daty pierwszego zgłoszenia wynalazku, po czym należy rozpocząć oddzielne fazy krajowe w krajach wnioskowanej ochrony, bądź regionalne – przed regionalnymi organizacjami patentowymi. Przykładem może tu być procedura EuroPCT, w której Europejski Urząd Patentowy działa najpierw w fazie międzynarodowej jako organ PCT, a następnie w fazie regionalnej jako urząd regionalny.

FAZA DRUGA – KRAJOWA:

Rozpoczyna się w momencie przekazania do urzędu patentowego w danym kraju kopii dokumentacji wraz z tłumaczeniem (o ile jest to konieczne), co jest obowiązkiem zgłaszającego. Należy tego dokonać w terminie do 20 miesięcy od daty pierwszeństwa lub 30 miesięcy od daty pierwszeństwa w przypadku, gdy zgłaszający złożył wniosek o badanie wstępne, lub w terminie późniejszym jeżeli tak przewidują przepisy prawne danego państwa. Jeżeli zgłoszenie nie zawiera daty pierwszeństwa, wówczas omówione okresy liczone są od daty złożenia wniosku o patent. Na terenie danego państwa procedura badania zdolności patentowej przebiega zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi prawa patentowego. Każdy z urzędów centralnych w danym państwie bada zgłoszenie patentowe pod względem formalnym i merytorycznym, a następnie podejmuje decyzję o przyznaniu bądź odmówieniu przyznania na terenie danego państwa patentu na wynalazek.

OPŁATY

Tabela 4. Wysokość opłat za zgłoszenia międzynarodowe w ramach układu o Współpracy Patentowej (Patent Cooperation Treaty).

Źródło: <http://www.uprp.pl/formularze/oplatyPCT.htm>

Czynności	Kwota opłaty
Opłata międzynarodowa: <ul style="list-style-type: none"> opłata za zgłoszenie opłata za każdy arkusz powyżej 30 stron (wliczając strony formularza) Osobom fizycznym przysługuje zniżka w wysokości 90%. Osoby te płacą 10% należnej opłaty międzynarodowej	1330 CHF 15 CHF
Opłata za poszukiwanie (<i>search</i>) Od 1 marca 2004 r. nie przysługują żadne zniżki, ani osobom fizycznym, ani osobom prawnym.	1785 EUR
Opłata za przekazanie	300 zł
Opłata za dokumenty pierwszeństwa – za wynalazek lub wzór użytkowy <ul style="list-style-type: none"> do 20 stron powyżej 20 stron 	60 zł 125 zł

Więcej informacji na temat opłat dostępne na stronie:

- <http://www.uprp.pl/formularze/oplatyPCT.htm>

- <http://www.wipo.int/pct/en/treaty/about.html>
- <http://www.wipo.int/pct/en/infoline.html>

Zgłoszenie on-line

W ramach usług oferowanych przez UPRP istnieje możliwość złożenie drogą elektroniczną zgłoszenia dostarczanego przez WIPO w trybie PCT. PCT – SAFE to aplikacja służąca do przygotowywania zgłoszeń międzynarodowych w formie elektronicznej oraz bezpiecznego dokonywania zgłoszeń on-line. Więcej informacji na temat PCT-SAFE na stronie: <http://www.uprp.pl/Polski/Procedura+miedzynarodowa/PCT+SAFE.htm>

4. WZORY PRZEMYSŁOWE

Wzorem przemysłowym jest zewnętrzny wygląd produktu, z wyłączeniem cech technicznych. Prawie zawsze wzorem przemysłowym są cechy estetyczne. Jako wzór przemysłowy można chronić zewnętrzny (widoczny podczas zwykłego użytkowania) wygląd produktu z wyłączeniem cech uwarunkowanych technicznie. Najczęściej jako wzory przemysłowe są chronione:

- opakowania (butelka),
- symbole graficzne (etykieta, logo firmy),
- kroje pisma typograficznego,
- zestawy (meble, sztuce, rekwizyty do gier),
- odzież.

Wzory przemysłowe są chronione przez okres do 25 lat od daty zgłoszenia zachowując jednocześnie ochronę prawno-autorską do czasu wygaśnięcia prawa z rejestracji wzoru.

4.1. KRAJOWA PROCEDURA PRYZNANIA PRAWA OCHRONNEGO NA WZÓR PRZEMYSŁOWY

Przez uzyskanie prawa z rejestracji nabywa się prawo wyłącznego korzystania ze wzoru przemysłowego w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Uprawniony z prawa z rejestracji może wskazać, w szczególności przez stosowne oznaczenie na towarach, że jego wzór przemysłowy korzysta z ochrony.

Postępowanie w sprawie przyznania prawa ochronnego dla wzoru przemysłowego rozpoczyna się w UPRP. Po otrzymaniu zgłoszenia urząd nadaje mu kolejny numer i stwierdza datę wpływu informując jednocześnie zgłaszającego.

ABY ZAREJESTROWAĆ WZÓR PRZEMYSŁOWY W POLSCE NALEŻY POSTĘPOWAĆ WEDŁUG NASTĘPUJĄCYCH INSTRUKCJI PODANYCH PRZEZ UPRP:

1. Zapoznać się z Podstawowymi informacjami o ochronie prawnej wzorów przemysłowych
2. Dokonać zgłoszenia. Zgłoszenia wzoru przemysłowego dokonuje się przez złożenie do Urzędu Patentowego podania wraz z opisem wzoru przemysłowego (3 egzemplarze) Opis powinien:
 - zawierać określenie wzoru przemysłowego, ze wskazaniem przeznaczenia,
 - określać figury ilustracji,

- zawierać ponumerowany wykaz odmian wzoru przemysłowego, jeżeli zgłoszenie obejmuje takie odmiany,
- opisywać cechy postaciowe, które wyróżniają zgłoszony wzór od innych, znanych już wzorów i stanowią podstawę do jego identyfikacji.

Szczegółowe wymogi jakim powinno odpowiadać zgłoszenie określa rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 2002r. w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń wzorów przemysłowych (Dz.U. nr 40, poz. 358 oraz z 2005r. nr 106, poz. 893).

3. Wypełnić formularz podania o udzielenie prawa z rejestracji na wzór przemysłowy, który można pobrać również w Informacji Ogólnej Urzędu Patentowego RP. W podaniu zamieszczone jest **pouczenie**, w którym można znaleźć szczegółowe informacje w jaki sposób należy wypełnić druk.
4. Wnieść opłatę za zgłoszenie wzoru przemysłowego na konto Urzędu Patentowego RP – NBP O/O Warszawa Nr 93101010100025832231000000.

Urząd Patentowy RP dokonuje rejestracji wzoru przemysłowego po przeprowadzeniu jedynie badania formalnego i stwierdzeniu, że zgłoszenie zostało sporządzone prawidłowo. Po stwierdzeniu, że zgłoszenie wzoru zostało sporządzone prawidłowo, Urząd Patentowy RP wydaje decyzję o udzieleniu prawa z rejestracji wzoru. Decyzja ta jest warunkowa – udzielenie prawa z rejestracji następuje po uiszczeniu przez zgłaszającego opłaty za pierwszy, pięcioletni okres ochronny.

5. Zgłaszający może występować przed Urzędem Patentowym RP osobiście lub przez pełnomocnika. Pełnomocnikiem w postępowaniu zgłoszeniowym może być tylko rzecznik patentowy. Lista wraz z adresami rzeczników patentowych dostępna jest w witrynie internetowej Polskiej Izby Rzeczników Patentowych.
6. Zachęca się do lektury poradnika - Wzory przemysłowe w działalności małych i średnich przedsiębiorstw

Udzielenie prawa ochronnego na wzór występuje jedynie w trybie rejestracyjnym, tzn. że Urząd Patentowy RP sprawdza zgłoszenie jedynie pod kątem formalnym, nie w badaniu merytorycznym. Ponadto należy pamiętać, że zgłoszenie wzoru przemysłowego obejmuje aspekt nowości, tzn. nie może zostać ujawnione przez zgłoszeniem wniosku o przyznanie prawa ochronnego, chyba że nastąpi to podczas oficjalnej lub oficjalnie uznanej wystawy w Polsce lub za granicą, a zgłoszenie będzie dokonane w czasie 6 miesięcy od daty wystawienia (tzw. pierwszeństwo wystawowe). Jeżeli postać wytworu lub jego część nie spełnia w sposób oczywisty takich wymogów jak indywidualny charakter oraz nowość, wówczas UPRP może odmówić wydania decyzji o ochronie wzoru przemysłowego. Informacje o przyznaniu ochrony wzoru przemysłowego publikuje się w Wiadomościach Urzędu Patentowego, a zgłaszający wniosek otrzymuje świadectwo rejestracji.

Procedura przyznania prawa ochrony wzoru przemysłowego trwa ok. 3 miesiące, w zależności od sposobu prowadzenia badania formalnego oraz braków i błędów w dokumentacji, a także wezwań do uzupełnienia.

W przypadku odmowy nadania prawa ochrony dla wzoru przemysłowego zgłaszający wniosek może rozpocząć procedurę odwoławczą. Jeżeli decyzja UPRP w dalszym ciągu jest podtrzymana zgłaszający może wnieść skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Prawo z rejestracji wzoru trwa 25 lat od daty zgłoszenia wzoru w Urzędzie. Udzielenie prawa z rejestracji wzoru przemysłowego po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku zgłoszeniowego przez Urząd, następuje po uiszczeniu opłaty za pierwszy okres ochronny. Dokumentem, poprzez który stwierdza się udzielenie prawa z rejestracji wzoru przemysłowego jest świadectwo rejestracji. Urząd Patentowy ma obowiązek wzywania Zgłaszającego do wniesienia tylko pierwszej opłaty za I, pięcioletni, okres ochrony wzoru.

Wzory przemysłowe mogą być rozpatrywane z punktu widzenia ich ochrony jako utwory, w rozumieniu ustawy o prawie autorskim.

OPŁATY

Tabela 5. Opłaty związane z ochroną wzorów przemysłowych.

Źródło: <http://www.uprp.pl/NR/rdonlyres/C7850FA4-DDD5-4B20-8876-B6B68A0C5700/718/d08241.pdf>

Opłaty jednorazowe:	Kwota opłaty
Za zgłoszenie wzoru przemysłowego	300 zł
Od oświadczenia o korzystaniu z pierwszeństwa – za każde pierwszeństwo	100 zł
Za przekazanie zgłoszenia wspólnotowego wzoru przemysłowego	120 zł
Od wniosku o odroczenie opłaty	60 zł
Od wniosku o przywrócenie terminu lub wniosku o uwzględnienie uchybienia terminu z powody nadzwyczajnych okoliczności	80 zł
Od wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy:	50 zł
- w związku z wydanym postanowieniem	100 zł
- w związku z wydaną decyzją	
Za wyciąg z rejestru:	
- zawierający aktualny stan prawny	60 zł
- uzupełniony o dane zmienione i wykreślone	100 zł
Za sporządzenie dowodu pierwszeństwa	
- do 10 stron	30 zł
- powyżej 10 stron	60 zł
Za publikację o udzielonym prawie z rejestracji	70 zł
Za wydanie duplikatu świadectwa z rejestracji	
- do 10 stron załącznika	100 zł
- powyżej 10 stron załącznika	200 zł
Od wniosku o dokonanie zmiany w rejestrze – od każdej zmiany	70 zł
Od wniesionego sprzeciwu	1000 zł
Od wniosku o wydanie decyzji w postępowaniu spornym	1000 zł
Od wniosku o wniesienie skargi do sądu administracyjnego	1000 zł
Od wniosku o przekazanie korespondencji na dodatkowy adres (art. 241 ust. 2) – za każdy dodatkowy adres	200 zł
+ Opłaty okresowe	

Więcej pod adresem:

- <http://www.uprp.pl/NR/rdonlyres/C7850FA4-DDD5-4B20-8876-B6B68A0C5700/718/d08241.pdf>

FORMULARZE I DOKUMENTY

Formularz wniosku o udzielenie prawa z rejestracji na **wzór przemysłowy dostępny pod adresem:**

- <http://www.uprp.pl/NR/rdonlyres/21C23320-73EA-455E-B806-77FFCF46BB56/737/FormZgloszWP.pdf>

4.2. OCHRONA WZORÓW PRZEMYSŁOWYCH ZA GRANICĄ

W celu ochrony wzorów przemysłowych za granicą można skorzystać z jednego z trzech systemów:

1. **Systemu krajowego** – zgłoszenie można dokonać w kraju, na terenie którego chce się wnieść wniosek o ochronę prawną wzoru. Zgłoszenia należy dokonać w języku urzędowym danego państwa, a także uiścić wszelkie niezbędne opłaty. W niektórych państwach wymagane jest korzystanie z pomocy lokalnego pełnomocnika, który jest odpowiednikiem polskiego rzecznika patentowego.
2. **Systemu regionalnego** – istnieje również możliwość zastrzeżenia wzoru przemysłowego w instytucjach regionalnych w państwach, które należą do regionalnych systemów ochrony wzorów przemysłowych. Wówczas w ramach jednego zgłoszenia można ochronić prawa wzoru na terenie państw, które są członkami tego systemu.

Regionalne urzędy to:

- Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (OHIM)
- Urząd Znaków Towarowych Beneluksu (BDO)
- Afrykańska Organizacja Własności Przemysłowej (ARIPO)
- Afrykańska Organizacja Własności Intelektualnej (OAPI)

Organem odpowiedzialnym za rejestrację wzorów wspólnotowych jest Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego (OHIM) z siedzibą w Alicante w Hiszpanii. Językami roboczymi urzędu są język angielski, francuski, niemiecki, hiszpański i włoski. Jednakże wniosek może być złożony w każdym języku obowiązującym w UE, istnieje konieczność wyznaczenia jednego dodatkowego języka, który będzie używany w kontaktach z urzędem. Wnioski można składać osobiście lub on-line, pocztą albo faksem. Procedura rejestracyjna jest prosta i niedroga. W jednym zgłoszeniu można złożyć kilka zgłoszeń wzorów w tzw. zgłoszeniu wielokrotnym.

- Adres pod którym można znaleźć wniosek on-line o zarejestrowany wzór wspólnotowy:
<https://secure.oami.europa.eu/rcd/efiling/?lang=PL>
- Więcej informacji dostępnych pod adresem:
<http://oami.europa.eu/ows/rw/pages/QPLUS/forms/electronic/fileApplicationRCD.en.do?langId=PL>
http://oami.europa.eu/pdf/forms/invalidity_rcd_note_pl.pdf

3. **Systemu międzynarodowego** - w państwach będących stronami porozumienia haskiego, które dotyczy międzynarodowej rejestracji wzorów przemysłowych można wystąpić o przyznanie prawa ochronnego dla wzoru przemysłowego. Wykaz państw należących do porozumienia haskiego dostępny pod adresem <http://www.wipo.int/export/sites/www/treaties/en/documents/pdf/hague.pdf>. Za pośrednictwem jednego formularza i ujednocnionej procedury wzór przemysłowy zyskuje prawa ochronne na terenie wszystkich państw będących stronami Aktu genewskiego porozumienia haskiego. Polska jest stroną porozumienia od 2 lipca 2009 roku.

Zgłoszenia dokonuje się w Międzynarodowym Biurze WIPO, z siedzibą w Genewie, w jednym z dwóch języków – angielskim lub francuskim, wnosząc jedną opłatę we frankach szwajcarskich. System haskim upraszcza proceduralne administrowanie wzorami przemysłowymi, gdyż umożliwia dokonywanie zmian na drodze jednej czynności w Biurze Międzynarodowym WIPO wywołując skutki prawne we wszystkich państwach porozumienia. Zgłoszenie międzynarodowe nie wymaga wcześniejszego zgłoszenia krajowego. Zgłaszający może również wnieść wniosek o odroczenie publikacji wzoru na maksymalny czas 30 miesięcy. Po publikacji, każde wyznaczone państwo może dokonać badania wzoru zgodnie z prawem obowiązującym w

danym państwie, z wyłączeniem wymagań formalnych weryfikowanych przez Biuro. Jeżeli zgłaszający nie otrzyma pisma odmawiającego udzielenia ochrony, jest to tożsame z uznaniem przez zainteresowane państwo rejestracji międzynarodowej i jej skutków.

Więcej informacji:

OPŁATY

- <http://www.wipo.int/export/sites/www/hague/en/fees/pdf/sched.pdf>
- <http://www.wipo.int/export/sites/www/hague/en/fees/pdf/individ-fee.pdf>

FORMULARZE

- http://www.wipo.int/edocs/formdocs/form-hague/en/form_dm_1.pdf
- <http://www.wipo.int/hague/en/forms/>

Więcej informacji na temat wzorów przemysłowych dostępnych pod adresem:
http://www.uprp.pl/rozne/wzory_przemyslowe.pdf

5. ZNAKI TOWAROWE

Znakiem towarowym może być każde oznaczenie, które można przedstawić w sposób graficzny, jeżeli oznaczenie takie nadaje się do odróżniania towarów (lub usług) jednego przedsiębiorstwa od towarów (lub usług) innego przedsiębiorstwa.

Formami znaków towarowych są:

- oznaczenia słowne (wyraz, zdania, slogany),
- słowno-graficzne (oznaczenia, w których występują zarówno elementy słowne,
- graficzne (rysunki, ornamenty).
- znaki towarowe przestrzenne (w tym formy towaru lub opakowania),
- dźwiękowe (melodie, inne sygnały dźwiękowe),
- przestrzenno-słowno-graficzne, przestrzenno-graficzne oraz kompozycje kolorystyczne.

Znak towarowy może pokrywać się z nazwą firmy (logo).

5.1. POLSKIE ZGŁOSZENIA ZNAKÓW TOWAROWYCH

Procedura uzyskania ochrony znaku towarowego w Polsce rozpoczyna się poprzez rejestrację w UPRP znaku towarowego. Rejestracja może być dokonana jedynie poprzez przedsiębiorstwa i tylko dla towarów, które będą przedmiotem ich działalności gospodarczej.

Zgłoszenie znaku powinno zawierać następujące dokumenty:

- podanie z danymi zgłaszającego, wniosek o udzielenie prawa ochronnego na znak towarowy, określenie znaku towarowego, wskazanie towarów, dla których znak towarowy jest przeznaczony.
- dowód pierwszeństwa, w przypadku gdy zgłaszający ubiega się o przyznanie mu pierwszeństwa
- 5 fotografii lub odbitek znaku towarowego przedstawionego lub wyrażonego choćby w części w postaci rysunku lub rysunków albo kompozycji,
- 2 fotografie lub odbitki dodatkowo w kolorze czarno-białym, w przypadkach znaków towarowych barwnych,
- 2 egzemplarze taśmy magnetofonowej lub innego nośnika elektronicznego zawierającej nagranie dźwięku w przypadku znaku towarowego dźwiękowego,
- dokumentu stwierdzający uprawnienie do używania niektórych oznaczeń w znaku towarowym, w przypadkach określonych w art. 131 ust. 2 pkt. 2-4 Prawa własności przemysłowej,
- regulaminu znaku, jeżeli zgłaszający ubiega się o udzielenie prawa ochronnego na wspólny znak towarowy, wspólny znak towarowy gwarancyjny albo o udzielenie wspólnego prawa ochronnego,

Jeżeli zgłaszający korzysta z prawa pierwszeństwa, zgłoszenie należy wnieść do UPRP do 6 miesięcy od daty pierwszeństwa. Po otrzymaniu zgłoszenia urząd nadaje mu kolejny numer oraz stwierdza datę wpływu, a także informuje o tym fakcie zgłaszającego. Czasami w celu podniesienia szans uzyskania pozytywnej opinii rejestracji znaku, przed rozpoczęciem procedury zgłoszeniowej zleca się wykonanie badań poszukujących takich samych lub podobnych znaków, które mogłyby stanowić przeszkodę w rejestracji znaku. Postępowanie poszukiwania przeprowadzane jest w bazach danych w zbiorach UPRP, w zbiorach WIPO z wyznaczeniem terytorium Polski oraz w bazie OHIM, gdzie znajdują się wspólnotowe znaki towarowe.

Kolejnym etapem jest publikacja rejestrowanego znaku w Biuletynie Urzędu Patentowego po upływie 3 miesięcy od daty zgłoszenia. Od dnia publikacji osoby trzecie mogą wnieść uwagi lub sprzeciw co do formy znaku.

Zwykle procedura przyznania prawa ochronnego dla znaku towarowego kończy się po ok. 3 latach, podczas których badane jest zgłoszenie pod względem merytorycznym. Uzyskanie ochrony wiąże się z pozytywnym rozpatrzeniem przez UPRP zgłoszenia znaku oraz wpłatą kwoty za okres ochronny. Okres ochronny znaku towarowego w Polsce to 10 lat i może zostać przedłużony o kolejne 10 lat po uiszczeniu opłaty. Przedsiębiorstwo, które zarejestrowało dany znak towarowy otrzymuje wyłączne prawo używania tego znaku w obrocie gospodarczym na całym terytorium państwa. Urząd Patentowy uznaje zgłoszenie za dokonane, jeżeli zawiera ono co najmniej określenie znaku towarowego oraz wykaz towarów, dla których ten znak jest przeznaczony.

W CELU REJESTRACJI ZNAKU TOWAROWEGO W UPRP NALEŻY POSTĘPOWAĆ ZGODNIE Z PONIŻSZYMI KROKAMI:

1. Zapoznać się z Podstawowymi informacjami o ochronie prawnej znaków towarowych.
2. Sprawdzić możliwość zarejestrowania nazwy w bazach Urzędu Patentowego oraz bazach międzynarodowych (bazy te podają informacje w związku z członkowstwem Polski w międzynarodowych organizacjach udzielających prawa wyłączne) lub w Czytelni Ogólnej Urzędu Patentowego RP - czynnej w godz. 8.00 - 16.00; informacje o zgłoszeniach nowych znaków towarowych dokonywanych w procedurze krajowej - dostępne są w bazie znaków towarowych oraz Biuletynie Urzędu Patentowego po 3. miesiącach od daty zgłoszenia (art. 143. ustawy Prawo Własności Przemysłowej).
3. Wypełnić formularz podania o udzielenie prawa ochronnego na znak towarowy, który można pobrać również w Informacji Ogólnej. W podaniu zamieszczone są uwagi dla wypełniających druk, w których można znaleźć szczegółowe informacje w jaki sposób należy wypełnić druk oraz jak opisać znak.

4. Obowiązkowo zamieścić w składanym formularzu wykaz towarów i/lub usług oraz wskazać odpowiednie klasy towarowe i/lub usługowe na podstawie Międzynarodowej Klasyfikacji Towarów i Usług (klasyfikacji "nicejskiej").
Patrz: ... jak wybrać symbol "klasyfikacji nicejskiej"
5. Wnieść opłatę (zał. 3, p. I) za zgłoszenie na konto Urzędu Patentowego RP – NBP O/O Warszawa Nr 931010100025832231000000.
6. W przypadku uzyskania ochrony prawnej - **wnieść opłatę okresową za 10-letni okres ochrony (patrz: art. 224 PWP)**, zgodnie z tabelą opłat (zał. nr 3, p. II).
7. Zgłaszający może występować przed Urzędem Patentowym RP osobiście lub przez pełnomocnika. Pełnomocnikiem w postępowaniu zgłoszeniowym może być tylko rzecznik patentowy. Lista wraz z adresami rzeczników patentowych dostępna jest w witrynie internetowej Polskiej Izby Rzeczników Patentowych
8. Ubieganie się o udzielenie wspólnego prawa ochronnego przez kilka osób fizycznych więcej...
9. Warto również sięgnąć do lektury poradnika - Znaki towarowe w działalności małych i średnich przedsiębiorstw.

OPŁATY

Tabela 6. Opłaty dotyczące polskich zgłoszeń znaków towarowych.

Źródło: <http://www.uprp.pl/NR/rdonlyres/C7850FA4-DDD5-4B20-8876-B6B68A0C5700/718/d08241.pdf>

Opłaty jednorazowe	Kwota opłaty [w zł]
Za zgłoszenie znaku towarowego do trzech klas towarowych wg obowiązującej klasyfikacji towarów i usług	550
- od każdej klasy powyżej trzech	120
Od oświadczenia o korzystaniu z pierwszeństwa – za każde pierwszeństwo	100
Za zgłoszenie postaci elektronicznej znaku towarowego do trzech klas towarowych według obowiązującej klasyfikacji towarów i usług	500
- od każdej klasy powyżej trzech	120
Od oświadczenia o korzystaniu z pierwszeństwa – za każde pierwszeństwo	100
Od wniosku o przekształcenie rejestracji międzynarodowej lub wspólnotowego znaku towarowego w zgłoszenie krajowe	550
Za przekazanie zgłoszenia wspólnotowego znaku towarowego	120
Za podzielenie zgłoszenia — za każde zgłoszenie dodatkowe	550
Od wniosku o odroczenie opłaty	60
Od wniosku o przywrócenie terminu lub wniosku o uwzględnienie uchybienia terminu z powodu nadzwyczajnych okoliczności	80
Od wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy: — w związku z wydanym postanowieniem*) — w związku z wydaną decyzją	50 100
Za publikację o udzielonym prawie ochronnym	90
Za wydanie duplikatu świadectwa ochronnego	100
Za wyciąg z rejestru znaków towarowych - zawierający aktualny stan prawny - uzupełniony o dane zmienione lub wykreślone	60 100
Za sporządzenie dowodu pierwszeństwa	60

Od wniosku o dokonanie zmiany w rejestrze — od każdej zmiany	70
Od wniosku o zastąpienie rejestracji krajowej rejestracją międzynarodową	50
Od wniosku o przekształcenie znaku towarowego na wspólny znak towarowy, wspólny znak towarowy gwarancyjny lub znak towarowy chroniony wspólnym prawem ochronnym	500
Od wniosku o złożenie przez Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o dokonanie wpisu do rejestru międzynarodowego zmiany dotyczącej międzynarodowej rejestracji znaku towarowego	200
Od wniesionego sprzeciwu	1000
Od wniosku o wydanie decyzji w postępowaniu spornym	1000
Od wniosku o wniesienie skargi do sądu administracyjnego	1000
Od wniosku o rejestrację międzynarodową	600
Od wniosku o przedłużenie ochrony	200
Opłata dodatkowa od wniosku o przedłużenie ochrony złożonego po terminie	300
Od wniosku o przekazywanie korespondencji na dodatkowy adres (art. 241 ust. 2) — za każdy dodatkowy adres	200
Opłaty okresowe (za 10-letni okres ochrony)	
Do trzech klas towarowych według obowiązującej klasyfikacji towarów, za każdą klasę — za każdą następną klasę	400
	450

*Nie dotyczy wniosków o zwolnienie od opłaty

Źródło: <http://www.uprp.pl/NR/rdonlyres/C7850FA4-DDD5-4B20-8876-B6B68A0C5700/718/d08241.pdf>

FORMULARZE I DOKUMENTY

Formularz zgłoszeniowy znaku towarowego dostępny pod adresem:

- <http://www.uprp.pl/NR/rdonlyres/21C23320-73EA-455E-B806-77FFCF46BB56/734/FormZgloszZT.pdf>

5.2. ZNAKI TOWAROWE W UNII EUROPEJSKIEJ

Procedurę unijną postępowania rejestracyjnego znaku towarowego można podzielić na następujące etapy:

1. wniesienie zgłoszenia o rejestrację wspólnotowego znaku towarowego do OHIM,
2. weryfikacja zgłoszenia pod względem braków formalnych oraz bezwzględnych przesłanek odmowy rejestracji znaku,
3. opublikowanie zgłoszenia znaku towarowego,
4. ewentualne sprzeciwów osób uprawnionych z tytułu praw wcześniejszych do znaku,
5. rejestracja wspólnotowego znaku towarowego.

ZGŁOSZENIE

Zgłoszenie może być dokonane bezpośrednio w OHIM (Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego) lub w urzędzie patentowym kraju członkowskiego. Proces zgłoszenia może być prowadzony w jednym z pięciu oficjalnych języków: angielskim, niemieckim, francuskim, hiszpańskim i włoskim. Zgłaszający wybiera jeden język do kontaktów z urzędem, jako drugi może być podany dowolny język obowiązujący w UE.

Zgłoszenie wspólnotowego znaku towarowego powinno zawierać:

- Wniosek o rejestrację znaku
- Dane identyfikujące zgłaszającego
- Wykaz towarów i usług w odniesieniu do których wnosi się o rejestrację
- Graficzne przedstawienie znaku towarowego

Z klasyfikacji nicejskiej, która jest klasyfikacja towarów i usług nie można wybrać wszystkich towarów należy wybrać jedynie te, które będą funkcjonować na rynku z oznaczeniem w postaci danego znaku towarowego. Rejestracja towarów dla więcej niż 3 klas spowoduje znaczne zwiększenie kosztów rejestracji.

Formularz do wypełnienia on-line wniosku o przyznanie prawa do rejestracji wspólnotowego znaku towarowego znajduje się na stronie:

- <https://secure.oami.europa.eu/ctm/efiling/displayform.htm?result=init&reloadable=YES&lang=PL>

Po wystaniu formularza on-line system stwarza konto pocztowe do kontaktów z wnioskującym, co z pewnością usprawni i ułatwi wnoszenie zgłoszeń do OHIM.

BADANIE

Podczas fazy badania OHIM sprawdza poprawność dokumentacji zgłoszeniowej oraz weryfikuje czy znak spełnia warunki, aby móc funkcjonować w obrocie jako znak towarowy. Terminy, które informują o rodzaju towaru, jego ilości, jakości, itp., powinny być dostępne dla każdego przedsiębiorcy. Nie mogą więc podlegać rejestracji na rzecz pojedynczej osoby.

POSZUKIWANIE

Proces poszukiwania w przypadku znaku towarowego ma ten sam cel, co w innych procedurach. Polega na znalezieniu znaków podobnych, ponadto proces ten jest wspomagany przez Urzędy krajów członkowskich, które zgodziły się prowadzić poszukiwania. O wynikach informowany jest zgłaszający, jednak OHIM mimo znalezienia podobnych znaków nie jest uprawniony do odmówienia rejestracji. Uwzględnieniu interesów uprawnionych z praw wcześniejszych służy instytucja sprzeciwu.

SPRZECIW

Podczas procedury rejestracyjnej OHIM nie bada tzw. względnych podstaw odmowy rejestracji wspólnotowego znaku towarowego, tzn. takich, które kolidują ze zgłoszonym do rejestracji znakiem uprawnień osób, które wcześniej uzyskały już prawo do identycznego lub podobnego znaku towarowego. Po badaniu formalnym następuje publikacja znaku towarowego i od tego momentu przez 3 miesiące osoby trzecie mogą wnosić sprzeciw po uiszczeniu odpowiedniej opłaty.

Rozporządzenie wskazuje następującą listę praw stanowiących „wcześniejsze prawo do znaku towarowego”:

- zgłoszony wcześniej znak wspólnotowy, znak krajowy w państwie członkowskim, znak międzynarodowy wyznaczający jedno z państw członkowskich;
- znak powszechnie znany;

- niezarejestrowane oznaczenie, jeżeli w stosunku do niego powstało na terenie jednego z państw wspólnoty prawo wyłączne, zgodnie z przepisami danego państwa (np. prawo do nazwy spółki z o.o., prawo do wizerunku, nazwa przedsiębiorstwa stanowiąca dobro osobiste, prawo autorskie do sloganu reklamowego, itp.);

Sprzeciw może wnieść nie tylko osoba, która wносиła wniosek o rejestrację znaku, ale także licencjobiorca. Opłata za wniesienie sprzeciwu wynosi obecnie 350 EUR. W przypadku, gdy sprzeciw nie zostanie wniesiony w odpowiednim czasie, jedynym rozwiązaniem w celu wyeliminowania takiego znaku z obrotu gospodarczego jest wszczęcie postępowania o unieważnienie znaku towarowego.

SENIORITY I KONWERSJA ZNAKÓW WSPÓLNOTOWYCH

Starszeństwo pozwala na włączenie do znaku wspólnotowego posiadanych przez uprawnionego identycznych rejestracji krajowych. Ujednolica to portfel posiadanych praw i pozwala na ich łatwiejszy nadzór i wykonywanie. Konwersja daje możliwość przejścia ze znaku wspólnotowego, który z jakichś powodów okazał się nieważny, na szereg znaków krajowych, w tych państwach, gdzie przeszkoda nieważności nie występuje.

Proces zarejestrowania znaku wspólnotowego w UE trwa ok. 17 miesięcy, chyba, że zostanie złożony sprzeciw w trakcie procedury wówczas postępowanie może przeciągnąć się do 35 miesięcy. W Polsce natomiast okres przyznania ochrony znaku towarowego to minimum 3 lata.

OPŁATY

Tabela 7. Opłaty za zgłoszenie CTM obowiązujące od dnia 1 maja 2009.

Źródło: http://www.uprp.pl/Polski/Procedura+miedzynarodowa/ohim_opłaty.htm

Czynności	Kwota opłaty [w EUR]
Opłata za zgłoszenie wspólnotowego znaku towarowego w wersji papierowej	1050
Opłata za zgłoszenie wspólnotowego znaku towarowego w wersji elektronicznej	900
Opłata za dodatkowe klasy towarów/usług powyżej trzech	150
Opłata za zgłoszenie wspólnotowego znaku towarowego wspólnego	1800
Opłata za dodatkowe klasy towarów/usług powyżej trzech dla znaku wspólnego	300
Opłata rejestracyjna za wspólnotowy znak towarowy	0

Opłaty należy wносить w Euro. Opłata podstawowa za zgłoszenie znaku towarowego staje się wymagalna w dniu złożenia wniosku i musi być uiszczona w ciągu miesiąca od daty zgłoszenia. Urząd nie wysyła wezwań o opłatę.

Opłaty mogą być wnoszone na jedno z następujących kont bankowych:

LA CAIXA

Calle Capitan Segarra, 6

03004 Alicante

Numer konta: 2100 - 2353 - 01 - 0700000888

Swift code (BIC): CAIXESBXXX

IBAN ES03 2100 2353 0107 0000 0888

BANCO BILBAO VIZCAYA ARGENTARIA

Explanada de Espana, 11

03002 Alicante

Numer konta: 0182 - 5596 - 90 - 0092222222

Swift code (BIC): BBVAESMMXXX

IBAN ES88 0182 5596 9000 9222 2222

Więcej informacji na temat opłat:

- <http://oami.europa.eu/ows/rw/pages/CTM/feesPayment/listFees.en.do>

Więcej informacji na temat znaków towarowych w UE:

- http://preprod.oami.europa.eu/pdf/forms/application_ctm_note_pl.pdf

6. ROSZCZENIA Z TYTUŁU NARUSZENIA PATENTU

Istotną kwestią dla osób, które w przyszłości będą korzystać z prawa patentowego bądź ochrony patentowej są prawa przysługujące osobie, której patent został naruszony.

Zgodnie z art. 63 ustawy z 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej, przez uzyskanie patentu nabywa się prawo wyłącznego korzystania z wynalazku w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Uzyskanie patentu daje więc uprawnionemu monopol na gospodarczą eksploatację chronionego nim wynalazku i jednocześnie prawo zakazywania innym takiej eksploatacji.

Naruszeniem patentu, które można wywnioskować z ustawowej definicji, będzie korzystanie przez nieuprawnioną osobę, co objawia się poprzez:

- wytwarzaniu, używaniu, oferowaniu, wprowadzaniu do obrotu lub importowaniu dla tych celów produktu będącego przedmiotem wynalazku lub
- stosowaniu sposobu będącego przedmiotem wynalazku, jak też używaniu, oferowaniu, wprowadzaniu do obrotu lub importowaniu dla tych celów produktów otrzymanych bezpośrednio takim sposobem.

Sprawy roszczeń cywilno-prawych z zakresu ochrony własności przemysłowej rozpatrywane są na zasadach ogólnych w trybie postępowania cywilnego zgodnie z art. 283 prawa własności przemysłowej. Postępowania te prowadzone są przez sąd powszechny, a najczęściej dotyczą:

- naruszenia patentu (art. 284 pkt. 6 Prawa własności przemysłowej);
- wynagrodzenia za korzystanie z wynalazku dla celów państwowych (pkt. 4);
- odszkodowania za przejście na Skarb Państwa prawa do patentu na wynalazek tajny (pkt. 5);
- stwierdzenia prawa korzystania z wynalazku na prawach użytkownika uprzedniego lub późniejszego (pkt. 7);
- przeniesienia patentu uzyskanego przez osobę nieuprawnioną (pkt. 11)

W większości przypadków stronami w sporze będą przedsiębiorcy, dlatego też należy w takim wypadku stosować przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu w sprawach gospodarczych. Właściwym sądem, dla tego typu spraw jest sąd okręgowy.

W następujących sprawach:

- unieważnienie patentu i patentu europejskiego;
- stwierdzenie wygaśnięcia patentu na wynalazek dotyczący materiału biologicznego lub jego użycia z powodu nieuiszczenia opłaty;
- udzielenie licencji przymusowej na korzystanie z wynalazku oraz zmiana decyzji o udzieleniu tej licencji

Roszczenia w sprawie naruszenia patentu można podzielić na dwie grupy. Pierwszą z nich stanowią roszczenia, które wynikają bezpośrednio z ustawy, drugą – wynikające z innych przepisów.

ROSZCZENIA WYNIKAJĄCE Z USTAWY

Roszczeń wynikających z ustawy można dochodzić dopiero w momencie naruszenia patentu. Wyjątek stanowi art. 285 prawa własności przemysłowej – o zaprzestanie działań grożących naruszeniem patentu. Jest to tzw. roszczenie prewencyjne, które podejmowane jest w przypadku, gdy konkurencyjna firma według opatentowanego wynalazku przygotowuje się do produkcji/wytwarzania danego towaru. Roszczenia te można podzielić na dwie grupy:

1. Roszczenia niepieniężne:

- a. roszczenie o zaniechanie naruszenia (art. 287 ust. 1 Prawa własności przemysłowej);
- b. żądanie orzeczenia o będących własnością naruszającego, bezprawnie wytworzonych wytworach, środkach i materiałach (art. 286 Prawa własności przemysłowej);
- c. żądanie podania do publicznej wiadomości całości lub części orzeczenia lub informacji o orzeczeniu (art. 287 ust. 2 Prawa własności przemysłowej);

2. Roszczenia pieniężne:

- a. roszczenie o wydanie bezpodstawnie uzyskanych korzyści (art. 287 ust. 1 Prawa własności przemysłowej);
- b. roszczenie odszkodowawcze (art. 287 ust. 1 Prawa własności przemysłowej);
- c. roszczenie o zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej (w określonych wypadkach – art. 287 ust. 3 Prawa własności przemysłowej).

Prawo do wystąpienia z roszczeniami ma:

1. uprawniony z patentu;
2. każdy ze współuprawnionych – jeśli patent przysługuje więcej niż jednej osobie (art. 72 ust. 1 Prawa własności przemysłowej);
3. licencjodawca wyłączny, jeśli licencja jest wpisana do rejestru, chyba że umowa stanowi inaczej (art. 76 ust. 6 zd. 2 Prawa własności przemysłowej);
4. organizacje społeczne w pewnym zakresie (art. 9 Prawa własności przemysłowej).

Pozwanym w sprawie będzie każdy, kto bez zezwolenia uprawnionego wkroczył w zakres praw wyłącznych.

Roszczeń o naruszenie patentów można dochodzić w dwojaki sposób:

- po uzyskaniu patentu

- za okres rozpoczynający się po dniu, w którym Urząd Patentowy dokonał ogłoszenia o zgłoszeniu wynalazku w Biuletynie Urzędu Patentowego, chyba że wcześniej uprawniony powiadomił naruszcyciela o dokonanej zgłoszeniu, wówczas – od daty zgłoszenia.

W przypadku, gdy dany przedsiębiorca zgłosił wynalazek do opatentowania 1 maja 2008, a zgłoszenie zostało opublikowane w dniu 1 września 2008 w Biuletynie Informacji Patentowej, natomiast patent zostanie przyznany 1 lutego 2010, a konkurencyjna firma używa wynalazku od 1 marca 2008, wówczas po uzyskaniu patentu, czyli 2 lutego 2010 przedsiębiorca będzie mógł wszcząć postępowanie przeciw konkurentowi za okres 1 września 2008, (data publikacji w Biuletynie). Jeżeli natomiast wystosował do konkurenta odpowiednie pismo, w którym wzywa do zaprzestania korzystania z patentu z datą 1 czerwca 2008 – to istnieje możliwość dochodzenia roszczeń za okres od dnia 1 czerwca 2008.

Niezależnie od tego czy roszczenie, o które występujemy jest roszczeniem pieniężnym czy niepieniężnym, może ono ulec przedawnieniu. W przypadku, gdy uprawniony dowiedział się o naruszeniu swojego prawa oraz potrafi wskazać odpowiednią osobę, roszczenie przedawnia się w okresie po 3 latach od danego dnia. Zawsze roszczenie przedawni się w okresie 5 lat od dnia, w którym nadużycie nastąpiło.

ROSZCZENIA Z INNYCH PRZEPISÓW

Kwestią sporną jest możliwość dochodzenia **zadośćuczynienia** za naruszenie patentu. Niektórzy biegli twierdzą, że nie istnieją przeszkody uniemożliwiające odniesienie się do art. 448 Kodeksu Cywilny. Z drugiej strony naruszenie patentu jest kwalifikowane jako **czyn nieuczciwej konkurencji**, ze względu na podobieństwa tych czynów.

Źródło dla tego rozdziału stanowi artykuł pochodzący z serwisu eporady24.pl, J. Bonowicz, *Roszczenia z tytułu naruszenia patentu*.

7. DOTACJE UNIJNE NA OCHRONĘ PATENTOWĄ W DZIAŁANIU 5.4.1. PO IG

Jednym z programów mających zachęcić oraz wesprzeć finansowo mikro, małych i średnich przedsiębiorców do wykorzystywania możliwości ochrony przedmiotów własności przemysłowej (wynalazków, wzorów użytkowych oraz wzorów przemysłowych), szczególnie poza granicami kraju jest działanie 5.4.1. Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka „Wsparcie na uzyskanie/realizację ochrony własności przemysłowej”. W ramach działania refundowane są wydatki poniesione na przygotowanie dokumentacji zgłoszeniowej oraz prowadzenie postępowań przed właściwymi organami ochrony własności przemysłowej, związanych z uzyskaniem praw własności przemysłowej, a także z realizacją ochrony własności przemysłowej.

W poddziałaniu 5.4.1. wyróżnia się 2 typy projektów:

1. **Pierwszy** zwany „Wsparciem na uzyskanie ochrony własności przemysłowej” związany jest z pokryciem kosztów przygotowania zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego przez zawodowego pełnomocnika, który zgodnie z przepisami obowiązującymi w danym kraju, jest uprawniony do występowania przed właściwym organem ochrony własności przemysłowej oraz pokryciem kosztów zgłoszenia wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego do właściwego organu w celu uzyskania ochrony przyznawanej przez krajowe, regionalne lub międzynarodowe organy ochrony własności

przemysłowej oraz prowadzenia postępowania przed właściwym krajowym, regionalnym lub międzynarodowym organem udzielającym ochrony.

2. **Drugi** typ projektów, zwany „**Wsparciem na realizację ochrony własności przemysłowej**” związany jest z pokryciem kosztów związanych z wszczęciem i prowadzeniem postępowania w zakresie unieważnienia patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy albo prawa z rejestracji lub postępowania w zakresie stwierdzenia wygaśnięcia patentu, prawa ochronnego na wzór użytkowy albo prawa z rejestracji.

Kwota wsparcia **na uzyskanie ochrony prawa własności przemysłowej** nie może być niższa niż **2 tysiące złotych** ani nie może przekroczyć **400 tysięcy złotych dla jednego przedsiębiorcy na jeden projekt**.

Więcej informacji na temat działania 5.4.1. PO IG wraz z harmonogramem przyjmowania wniosków znajduje się na stronie Instytucji Organizującej Konkurs – Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości:

- <http://www.parp.gov.pl/index/index/636>

8. OŚRODKI INFORMACJI PATENTOWEJ W POLSCE

Więcej informacji na temat patentu, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych i znaków towarowych można uzyskać w Ośrodkach Informacji Patentowej, których lista wraz z łączami www umieszczona jest poniżej:

- [Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie](#)
- [Akademia Techniczno Rolnicza w Bydgoszczy](#)
- [Gdyńskie Centrum Innowacji](#)
- [Główny Instytut Górnictwa](#)
- [OBR BOSMAL w Bielsku-Białej](#)
- [Politechnika Gdańska](#)
- [Politechnika Lubelska](#)
- [Politechnika Świętokrzyska](#)
- [Politechnika Wrocławska](#)
- [UMK w Toruniu](#)
- [Uniwersytet Łódzki](#)
- [WS Oficerska we Wrocławiu](#)
- [Politechnika Białostocka](#)
- [Politechnika Częstochowska](#)
- [Politechnika Łódzka](#)
- [Politechnika Opolska](#)
- [Politechnika Poznańska](#)
- [Politechnika Radomska](#)
- [Ośrodek Wynalazczości i Ochrony Patentowej Politechniki Rzeszowskiej](#)
- [Politechnika Śląska](#)
- [Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie](#)
- [Uniwersytet Zielonogórski](#)

- Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Kaliszu
- Wrocławska Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT we Wrocławiu
- Wojewódzki Klub Techniki i Racjonalizacji w Lublinie
- Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie (Multimedialne Centrum Zarządzania Informacją Patentową i Normalizacyjną)
- Podkarpacki Wojewódzki Klub Techniki i Racjonalizacji w Rzeszowie
ul. Kopernika 1
35-959 Rzeszów
tel.: (17) 8534 540
fax: (17) 8534 510
e-mail: pwktir@neostrada.pl

9. PRZYDATNE ŁĄCZA

9.1. INSTYTUCJE PATENTOWE

- Urząd Patentowy RP
- Europejski Urząd Patentowy (EPO)
- Światowa Organizacja Własności Intelektualnej (WIPO, PCT)
- Urząd Harmonizacji w ramach Rynku Wewnętrznego (OHIM)
- Międzynarodowa Unia dla Ochrony Nowych Odmian Roślin (UPOV)

9.2. WYBRANE URZĘDY PATENTOWE NA ŚWIECIE

- Austria (AT) **Austriacki Urząd Patentowy**
- Beneluks (BX) **Urząd Znaków Towarowych Beneluksu**
- Chorwacja (HR) **Chorwacki Urząd Własności Intelektualnej**
- Czechy (CZ) **Czeski Urząd Własności Przemysłowej**
- Dania (DK) **Duński Urząd Patentowy**
- Finlandia (FI) **Fińska Narodowa Izba Patentów i Rejestracji**
- Francja (FR) **Francuski Instytut Własności Przemysłowej**
- Grecja (GR) **Grecka Organizacja Własności Przemysłowej**
- Hiszpania (ES) **Hiszpański Urząd Patentów i Znaków Towarowych**
- Islandia (IS) **Islandzki Urząd Patentowy**
- Japonia (JP) **Japoński Urząd Patentowy**
- Litwa (LT) **Litewski Urząd Patentowy**
- Luksembourg (LU) **Urząd Własności Intelektualnej Luksemburga**
- Macedonia (MK) **Urząd Ochrony Własności Przemysłowej Republiki Macedońskiej**
- Mołdawia (MD) **Agencja Ochrony Własności Przemysłowej Republiki Mołdawskiej**
- Niemiecki (DE) **Urząd Patentów i Znaków Towarowych**
- Portugalia (PT) **Portugalski Instytut Własności Przemysłowej**
- Rosja (RU) **Rosyjska Agencja Patentów i Znaków Towarowych**

- Rumunia (RO) **Rumuński Urząd Patentowy**
- Słowacja (SK) **Słowacki Urząd Patentowy**
- Słowenia (SI) **Słoweński Urząd Własności Intelektualnej**
- Szwecja (SE) **Szwedzki Urząd Patentowy**
- Szwajcaria (CH) **Szwajcarski Instytut Własności Intelektualnej**
- Turcja (TR) **Turecki Urząd Patentowy**
- USA (US) **Amerykański Urząd Patentowy**
- Węgry (HU) **Węgierski Urząd Patentowy**
- Wielka Brytania (GB) **Brytyjski Urząd Patentowy**

9.3. INNE SERWISY INFORMACJI PATENTOWEJ

- Rejestr rzeczników patentowych prowadzonych przez UPRP
http://ipu.uprp.pl/portal/web/guest/rejestr_rzecznikow_patentowych
- Lista rzeczników patentowych prowadzona przez UP RP
http://ipu.uprp.pl/portal/web/guest/rejestr_rzecznikow_patentowych
- Wyszukiwarka rzeczników europejskich:
<http://www.epo.org/prdb/db?action=search&name=&country=FR&city=&submit=Search>
- Aktualnie obowiązujące tłumaczenia aktów prawnych na język polski
<http://europa.eu.int/eur-lex/en/accession.html>
- Witryna edukacyjna PATENTMEN dla pracowników uczelni i studentów poświęcona ochronie własności intelektualnej i informacji patentowej prowadzona przez Radę Rzeczników Patentowych Szkół Wyższych
<http://www.patentmen.pl>

Praktycznym źródłem informacji na temat własności przemysłowej są również serwisy kancelarii patentowych, gdzie zamieszczone są formy proceduralne, opłaty oraz definicje. Ponadto można zorientować się w jaki sposób kształtuje się świadczenie usług przez daną kancelarię patentową.

10. LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA

- *Wydawnictwa oficjalne: Biuletyn Urzędu Patentowego oraz Wiadomości Urzędu Patentowego*
WWW: <http://ipu.uprp.pl/portal/web/guest/wydawnictwawupbup>
- *Podstawowe informacje na temat wynalazków i wzorów użytkowych:*
WWW: [wynalazki i wzory użytkowe](#)
- *Podstawowe informacje na temat znaków towarowych*
WWW: [znaki towarowe](#)
- *Podstawowe informacje na temat wzorów przemysłowych*
WWW: [wzory przemysłowe](#)
- *Podstawowe informacje na temat oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia*
WWW: [oznaczenia geograficzne i nazwy pochodzenia](#)
- *Podstawowe informacje na temat topografii układów scalonych*
WWW: [topografie układów scalonych](#)

- *Poradnik wynalazcy, Procedury zgłoszeniowe w systemie: krajowym, europejskim, międzynarodowym*
WWW: http://www.uprp.gov.pl/rozne/nowe_poradniki/poradnik_wynalazcy.pdf
- *Wynalazki w działalności małych i średnich przedsiębiorstw*
WWW: http://www.uprp.gov.pl/rozne/nowe_poradniki/wynalazki.pdf
- *Znaki towarowe w działalności małych i średnich przedsiębiorstw*
WWW: http://www.uprp.gov.pl/rozne/nowe_poradniki/znaki_towarowe.pdf
- *Wzory przemysłowe w działalności małych i średnich przedsiębiorstw*
WWW: http://www.uprp.gov.pl/rozne/nowe_poradniki/wzory_przemyslowe.pdf
- *10 powodów, dla których warto korzystać z systemu wspólnotowego znaku towarowego*
WWW: http://www.uprp.gov.pl/rozne/10_powodow_ctm.pdf
- *Poradnik wynalazcy, Zasady sporządzania dokumentacji zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych*, pod.red. Andrzeja Pyrzy, Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2005.
WWW: <http://www.uprp.gov.pl/rozne/poradnik.pdf>
- *Poradnik wynalazcy, Metodyka badania zdolności patentowej wynalazków i wzorów użytkowych*, pod.red. Andrzeja Pyrzy, Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa 2006.
WWW: <http://www.uprp.gov.pl/rozne/metodykawynwzo.pdf>
- *Angielsko - polski słownik terminów z zakresu dokumentacji informacji patentowej*
WWW: <http://www.uprp.pl/NR/rdonlyres/18BAE901-5C48-4090-9A93-650A65D73662/135/sownikangielskopolski.pdf>

11. SŁOWNIK TERMINOLOGII W ZAKRESIE OCHRONY PATENTOWEJ

Aby uporządkować wiedzę na temat własności intelektualnej, patentu i innych pokrewnych oraz wiążących terminów – rozdział przygotowano krótki słownik definicji:

BADANIE STANU TECHNIKI

Badania stanu techniki przeprowadza się w celu dokonania przeglądu najnowszych światowych rozwiązań w określonej dziedzinie techniki, głównie w oparciu o literaturę patentową, na potrzeby określenia trendów rozwojowych, zakresu ochrony prawnej oraz możliwości zastosowania określonych rozwiązań we własnych wyrobach, bez narażenia się na naruszenie obcych praw wyłącznych.

OPIS PATENTOWY

Wzór użytkowy to nowe i użyteczne dla celów przemysłowego zastosowania rozwiązanie techniczne dotyczące przedmiotów o trwałej postaci.

Główne cechy charakterystyczne wzorów użytkowych to:

- wzór użytkowy nie musi posiadać poziomu wynalazczego (musi być jednak nowy),
- wzór użytkowy musi być rozwiązaniem o charakterze technicznym dotyczącym kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci (rysunki wzoru są koniecznym elementem dokumentacji zgłoszeniowej),
- maksymalny okres ochrony wzoru użytkowego to 10 lat.

W przypadku otrzymania od Urzędu Patentowego decyzji o odmowie udzielenia patentu ze względu na brak wymaganego poziomu wynalazczego, możliwa jest konwersja zgłoszenia wynalazku na zgłoszenie wzoru użytkowego. Poza wymienionymi powyżej cechami charakterystycznymi, pozostałe zagadnienia związane z wynalazkami dotyczą również wzorów użytkowych.

PATENT

Patent to prawo wyłącznego korzystania z wynalazku w sposób zarobkowy lub zawodowy przyznawane zgłaszającemu wynalazek na terenie danego państwa lub państw przez kompetentny organ. Patent to jeden z nielicznych przykładów monopolu korzystnego dla gospodarki. Patent, jak wiele innych praw, można kupić, sprzedać, przepisać na inną osobę, udzielić licencji etc. Maksymalny okres trwania patentu wynosi 20 lat.

PRAWO PIERWSZEŃSTWA

To pierwszeństwo do uzyskania patentu, prawa ochronnego albo prawa z rejestracji oznacza się według daty pierwszego zgłoszenia wynalazku wzoru użytkowego albo wzoru przemysłowego w Urzędzie Patentowym bądź jego wystawienia na uznanej wystawie o charakterze międzynarodowym

Terminy:

- 12 miesięcy od daty pierwszego zgłoszenia w przypadku zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych,
- 6 miesięcy od daty pierwszego zgłoszenia w przypadku zgłoszeń wzorów przemysłowych i w przypadku gdy wynalazek bądź wzór użytkowy wystawiono po raz pierwszy na uznanej wystawie o charakterze międzynarodowym.

RZECZNIK PATENTOWY

To osoba świadcząca specjalistyczną pomoc w sprawach z zakresu własności przemysłowej. Własność przemysłowa obejmuje patenty na wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, znaki towarowe, znaki usługowe, nazwy handlowe, oznaczenia pochodzenia, jak również zwalczanie nieuczciwej konkurencji. Ponadto rzecznik patentowy może być pełnomocnikiem przez UP RP, sądem administracyjnym czy innymi sądami oraz instytucjami orzekającymi w sprawach na temat własności przemysłowej.

Polska Izba Rzeczników Patentowych:

<http://www.rzecznikpatentowy.org.pl/>

Komercyjni rzecznicy patentowi:

<http://www.patent-drozd.pl/>

STAN TECHNIKI

Stan techniki to wszystko to, co przed datą, według której oznacza się pierwszeństwo do uzyskania patentu, zostało udostępnione do wiadomości powszechnej w formie pisemnego lub ustnego opisu, przez stosowanie, wystawienie lub ujawnienie w inny sposób.

WŁASNOŚĆ INTELEKTUALNA

Pod pojęciem własności intelektualnej należy rozumieć prawa związane z działalnością intelektualną w dziedzinie literackiej, artystycznej, naukowej i przemysłowej, obejmujące:

- prawo autorskie i prawa pokrewne z prawami autorskimi,
- prawa do baz danych,
- prawo własności przemysłowej dotyczące: wynalazków, wzorów użytkowych i wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych.

WYNALAZEK

Wynalazek określają 4 cechy – nowość, poziom wynalazczy, przemysłowe zastosowanie oraz dostatecznie ujawnienie w opisie zgłoszeniowym.

Wynalazek nie jest częścią stanu techniki. Stan techniki – wszystko to, co zostało udostępnione do wiadomości powszechnej:

- w formie pisemnego lub ustnego opisu,
- przez stosowanie,
- wystawienie
- ujawnienie w inny sposób
- informacje zawarte w zgłoszeniach wynalazków lub wzorów użytkowych, korzystających z wcześniejszego pierwszeństwa, niedostępne do wiadomości powszechnej, pod warunkiem ich ogłoszenia.

Wynalazek, przykładowo, posiada poziom wynalazczy, jeżeli:

- nie wynika dla znawcy, w sposób oczywisty, ze stanu techniki,
- rozwiązuje problem bezskutecznie dotąd podejmowany przez znawców przedmiotu,
- zaspokajają nowe potrzeby społeczne,
- zastosowano dany środek wbrew istniejącym uprzedzeniom technicznym,
- wykazuje wyższą sprawność niż znane rozwiązania oraz widoczne korzyści ekonomiczne,
- osiągnięty efekt jest nieoczekiwany z punktu widzenia stanu techniki.

Wynalazki mogą być podzielone na dwie główne kategorie:

- przedmioty (artykuły, substancje, urządzenia, układy elektroniczne, itp.)
- metody (procesy produkcji, wytwarzania, działania, itp.).

Wynalazkami nie są:

- odkrycia;
- teorie naukowe;
- metody matematyczne;
- wytwory o charakterze jedynie estetycznym;
- plany, zasady i metody dotyczące działalności umysłowej lub
- gospodarczej oraz gier;

- wytwory, których niemożliwość wykorzystania może być
- wykazana w świetle powszechnie przyjętych i uznanych zasad
- nauki (np. perpetuum mobile);
- programy do maszyn cyfrowych;
- przedstawienia informacji

Istnieją też rozwiązania, na które, pomimo że są wynalazkami, nie udziela się patentów. Są to m.in. wynalazki, których wykorzystanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami, odmiany roślin lub rasy zwierząt oraz czysto biologiczne sposoby hodowli roślin lub zwierząt (za wyjątkiem mikrobiologicznych sposobów hodowli oraz wytworów uzyskanych takimi sposobami), sposoby leczenia ludzi i zwierząt metodami chirurgicznymi lub terapeutycznymi oraz sposoby diagnostyki stosowane na ludziach i zwierzętach (za wyjątkiem leków stosowanych w diagnostyce lub leczeniu).

WZÓR UŻYTKOWY

Nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym, dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci. Wzór użytkowy chroniony jest prawem ochronnym, którego czas trwania wynosi 10 lat od daty dokonania zgłoszenia wzoru.

WZÓR PRZEMYSŁOWY

Wzorem przemysłowym jest zewnętrzny wygląd produktu, z wyłączeniem cech technicznych. Prawie zawsze wzorem przemysłowym są cechy estetyczne. Jako wzór przemysłowy można chronić zewnętrzny (widoczny podczas zwykłego użytkowania) wygląd produktu z wyłączeniem cech uwarunkowanych technicznie. Najczęściej jako wzory przemysłowe są chronione:

- opakowania (butelka),
- symbole graficzne (etykieta, logo firmy),
- kroje pisma typograficznego,
- zestawy (meble, sztucce, rekwizyty do gier),
- odzież.

Wzory przemysłowe są chronione przez okres do 25 lat od daty zgłoszenia zachowując jednocześnie ochronę prawn-autorską do czasu wygaśnięcia prawa z rejestracji wzoru.

ZNAK TOWAROWY

Każde oznaczenie przedstawione w sposób graficzny lub takie, które da się w sposób graficzny wyrazić, jeżeli oznaczenie takie nadaje się do odróżniania w obrocie towarów jednego przedsiębiorstwa od tego samego rodzaju towarów innych firm. Może nim być wyraz, rysunek, ornament, kompozycja kolorystyczna, forma przestrzenna, w tym forma towaru lub opakowania, także sygnał dźwiękowy. Czas trwania ochrony wynosi 10 lat od dokonania zgłoszenia znaku i może być przedłużany na kolejne okresy dziesięcioletnie.

12. KONWENCJE MIĘDZYNARODOWE I ORGANIZACJE

Poniżej przedstawiona jest lista konwencji i organizacji międzynarodowych w obszarze własności intelektualnej.

WIPO

Światowa Organizacja Własności Intelektualnej jest jedną z 16 organizacji wyspecjalizowanych ONZ z siedzibą w Genewie. Utworzono ją w 1967 roku w celu promowania ochrony własności intelektualnej na całym świecie. Obecnie zrzesza 184 kraje. Zajmuje się koordynacją i tworzeniem regulacji dotyczących systemu ochrony własności intelektualnej, a także świadczeniem pomocy prawnej i technologicznej.

WTO

Światowa Organizacja Handlu z siedzibą w Genewie. Została utworzona w 1995 roku w celu nadzorowania i liberalizowania reguł rządzących handlem pomiędzy państwami. Do głównych zadań WTO należy wspomaganie płynności handlu oraz nadzorowanie, aby był zgodny z prawem oraz wolny, poprzez kontrole umów handlowych, rozwiązywanie sporów, przyglądanie się narodowym politykom rozwijającym oraz pomoc krajom rozwijającym się. Obecnie WTO zrzesza 153 członków.

TRIPS

Jest to porozumienie w sprawie Handlowych Aspektów Praw Własności Intelektualnej (TRIPS) - stanowi załącznik do porozumienia w sprawie utworzenia Światowej Organizacji Handlu (WTO) podpisane w roku 1994, która przewiduje zastosowanie zasady równego traktowania w zakresie ochrony własności intelektualnej podmiotów wszystkich krajów członkowskich TRIPS, podmioty innych krajów członkowskich mają być traktowane nie mniej korzystnie niż własne podmioty.

KONWENCJA PARYSKA

Pierwszą międzynarodową umową patentową była Międzynarodowa Konwencja o Ochronie Własności Przemysłowej zatwierdzona 20 marca 1883 r. w Paryżu przez przedstawicieli 11 państw założycielskich. Polska przystąpiła do Konwencji 11 listopada 1919 r. Obecnie członkami Konwencji są 173 państwa. Konwencja wprowadziła zasadę pierwszeństwa, zgodnie z postanowieniami konwencji paryskiej każdy, kto dokonał prawidłowego zgłoszenia wynalazku w jednym z państw objętych konwencją, otrzymuje 12 miesięczne prawo pierwszeństwa, która umożliwia zgłoszenie tego samego wynalazku z tą samą datą w innym państwie Konwencji, bez obaw, że ktoś kto opublikuje wynalazek bądź naruszy prawo pierwszeństwa w inny sposób.

PCT

Układ o Współpracy Patentowej (*ang. Patent Cooperation Treaty - PCT*) – zawarto w 1970 roku w celu uproszczenia procedur patentowych. Umożliwia on ubieganie się o patent w systemie opartym na jednym zgłoszeniu patentowym (zgłoszenie międzynarodowe PCT). Obecnie do układu należy 142 państwa, przy czym członkami układu mogą być jedynie państwa, które ratyfikowały Konwencję Paryską. Polska ratyfikowała układ PCT 25 grudnia 1990.

EPC

European Patent Convention (EPC) – konwencja podpisana w Monachium w 1973 roku na temat udzielania patentów europejskich, która ustala osobny system, według którego możliwe jest zdobycie patentu europejskiego w drodze jednej uproszczonej procedury przed Europejską Organizacją Patentową. Celem EPC jest zapewnienie łatwiejszego i tańszego uzyskania bardziej wiarygodnej ochrony wynalazków w umawiających się państwach poprzez stworzenie jednej europejskiej procedury do udzielania. Konwencja ta zapewnia zarówno tryb przyznawania patentów europejskich jak i ustala merytoryczne i formalne wymogi zdolności patentowej wynalazków.

POROZUMIENIE MADRYCKIE

Porozumienie Madryckie jest to porozumienie zawarte w 1891 r. w ramach Konwencji Paryskiej, które umożliwia rejestrację znaku towarowego w państwach członkowskich Związku Madryckiego ustanowionego na mocy tego porozumienia, na bazie rejestracji krajowej znaku. Protokół do Porozumienia Madryckiego umożliwia rejestrację znaku towarowego w państwach, które go podpisały na podstawie zarówno rejestracji krajowej, jak i zgłoszenia krajowego znaku. Obecnie członkami Porozumienia Madryckiego jest 56 państw.

PROTOKÓŁ MADRYCKI

Protokół Madrycki to międzynarodowy układ, pozwalający właścicielowi znaku towarowego na jego rejestrację i uzyskanie ochrony w każdym z krajów będących stroną Protokołu poprzez dokonanie jednego, międzynarodowego zgłoszenia. Obecnie 81 państw jest stronami tego układu.